

Francija grumuoja Vokietijai

Apsupę Frankfortą

Naujos turkų sąlygos

Socialistai pasmerkė sabotazą

Francija ir Belgija protestuoja prieš Vokietiją.

Reikalauja pamerkti sabotazą. Vokietija prie kaltės neprisipažįsta.

BERLINAS, liepos 8. — Francijos ir Belgijos diplomatiniai atstovai vakar apsilankė Vokietijos užsienio reikalų ministerijoje dalyke Duisburgo bombos, kuri sprogdama traukinyje užmušė keliolika Belgijos kareivių, ir pareiškė, kad Vokietijos valdžia savo pasyvio priešinosi dekretais ir užuojautos telegramais yra kalta už aktyvio priešinosi Ruhr distrikte apsirėkimus. Belgijos ir Francijos valdžios reikalauja, kad Vokietijos valdžia pasmerktų tokius atsitikimus ir padarytų žingsnių surasti ir nubausti kaltininkus.

Vokietijos atsakymas.
Vokietijos užsienio reikalų ministeris von Rdsenberg atsakė, kad Duisburgo atsitikimas yra žinomas Vokietijos valdžiai tik iš laikraščių. Jis sakė, kad visi bandymai sužinoti faktus nuėjo niekais ir vokiečių vyriausybė ant vietos nebuvo leista patirti tiesą. Net jeigu vokiečiai ir būtų dalyvavę, tai Vokietijos valdžia nėra kalta, nes ji niekad nieko neskaito prie tokių dalykų.

Ministeris tvirtino, kad Francija ir Belgija negali skaityti Vokietiją atsakomą už pasekmes neteisėto įsiveržimo ir okupacijos Ruhr distrikto ir berybio okupantų kareivių terorizmo.

Jis pridūrė, kad pirmą negu nors vienas belgų ar francūzų kareivių liko paliestas, 20 vokiečių liko nušauti be jokios priežasties okupantų kareivių. Tokių smurto aktų, kaip kad Dunsburge, Vokietijos valdžia neužgirta ir ji darė viską, kad prikaltintų gyventojus laikantis pasyvio priešinosi ir neišciti už jo rybų, bet nėra įrodyta, kad vokiečiai dalyvavo Duisburgo įvyky ir valdžia padarys pareikimą kaip tik ji gaus tikras žinias ir padarys nuodugnius tyrinėjimus.

Chicagiečių Lietuvių Hymnas

Ar žinote tokią dainą, hymną?

Ne.

Tėmkykite rytoj Naujienose.

Teisina sabotazą.

"Sabotazas Ruhr distrikte gali būti išaiškintas kaip pacinantis nuo perdaug didelio sujūdimio kankinamų žmonių ir kaip pastangos gintis". Tokių nuomonių išreiškė kanceleris Cuno papos nuncijui Pace-lli, kuris išdėstė kanclerui papos nusistatymą linkui sabotazą okupuotose Vokietijos kraštuose.

Francuzai apsupa Frankfortą.

Grumuoja Vokietijai nutraukimu diplomatinių ryšių.

PARYŽIUS, liepos 8. — Francuzai praktiškai okupavo Frankfortą. Jie apsupę visą miestą ir užėmė aerodromą. Visi Frankforto bankai išgabeno savo vertybes į gilumą Vokietijos.

Frankfortas yra didžiausias po Berlio geležinkelio centras Vokietijoje ir jo užėmimas dalinai atkirstų Bavariją nuo šiaurinės Vokietijos. Francijos ir Belgijos valdžios vakar pasiuntė ultimatumą Vokietijos valdžiai, grumojantį atšaukti savo ambasadorius iš Berlio, jei Vokietijos valdžia nesustabdys puolimų ant okupantų kareivių Ruhr distrikte.

Turkai pastatė naujus reikalavimus.

Kada francuzai nusileido, turkai padidino savo reikalavimus.

LAUSANNE, liepos 8. — Žinodami, kad talkininkai yra pasirengę jiems duoti "pergalėtojų taiką", turkai vakar padavė visai naujus reikalavimus. Už valandos prieš tai Anglijos delegatas pranašavo, kad taikos sutartis bus pasirašyta trečiadienį.

Francuzai vakar ryte priėmė kelią taikai, kada jie padarė paskutinį nusileidimą ir atsiėmė savo reikalavimą, kad sutartin būtų įrašyta, jog Turkijos skolas turi būti atmokėtos auksiniais frankais. Turkai pirmiau reikalavo, kad sutartis nieko apie tai neminėti. Kada talkininkai pranešė Turkijos delegatams, kad jie nusileido ir tuo reikalavimu ir yra pasirengę pasirašyti taikos sutartį, tai Turkijos delegatai visus nustebo pareikalavdami įrašyti sutartin, kad Turkija gali atmokėti savo skolas ir palukanas popieriniais frankais.

Turkai tada pridėjo dar apie keliolika kitų klausimų, kuriais jau pirmiau buvo susitarta ir pareikalavo dar patogesnio turkams susitaikimo. Delegatai delei to aštriai susi-

kirto su Ismet Paša ir ginčėsi iki vėlai vakaro, kada susirinkimą uždaryta. Talkininkų ekspertai bandys susitaikinti su turkų ekspertais šiandien ir paskui raportuos delegatų susirinkimui.

Socialistai smerkia sabotazą

Okupuotojo krašto socialistai reikalauja iš valdžios suvaldyti sabotazininkus.

DUSSELDORF, liepos 8. — Vietos socialdemokratų partija išleido pareikimą, kuriame ragina Vokietijos valdžią daryti viską, kad suvaldytų ir sušumų tuos vokiečius, kurie padarė sabotazą aktus.

Pareikimas sako, kad jei kur kriminalistai nebus sugauti, žmonės pradės manyti, kad valdžia pritaria jų aktams. Okupuotojo krašto gyventojai ir taip jau dabar daug nuo francūzų persekiojimų.

Trys vokiečiai ketvirtadienio naktį liko pašauti ir sunkiai sužeisti už pasirodymą gatvėje uždraustu laiku.

Anglai nesitiki susitarti su Francija.

Francija nenusiėdžia ir tik vilkina derybas. Anglija nekantrauja.

LONDONAS, liepos 8. — Anglijos valdininkai pesimistai žiūri į prospektus susitarimo su Francija kontribucijos klausimu.

Pranašaujama apie atvirą nutrukimą ryšių ir savystovų Anglijos veikimą. Francijai griežtai laikantis savo pasiryžimo laikyti armiją Ruhr distrikte.

Francija laikosi tos nuomonės, kad nėra reikalo skubintis su Francijos-Anglijos susitarimu. Tam gi anglai labai priešinasi.

"Palaukime kol vokiečiai sustabdys pasyvų priešinosi, o tada galėsime galutinai susitarti su Anglija", sako francuzai. "Dabar gi mes galime tęsti diplomatinis pasitarimus."

Bet tai nepatinka Anglijai, kuri mato, kad jos prekyba kasdien puola, puolant ekonominių Vokietijos stoviui. Už kelių dienų susirinks Anglijos kabinetas ir svarstys visą padėtį ir ką galima būtų veikti. Francijos ambasadorius gali visuomet ateiti užsienio reikalų ministerijon, bet nesitiki, kad kas išeitų iš tų pasitarimų.

NUTEISĖ PASINKAUTI.

Už Čechijos ministerio užmušimą Soupa nuteistas 18 metų kalėjimui.

PRAGA, liepos 5. — Jaunas anarchistas Juozas Soupa, kuris sausio 5 d. pašovė finansų ministerį Rasin, liko nuteistas 18 metų kalėjimui. Ministeris nuo žaizdos mirė vasario 18 d. Be to teismo nuosprendžiu, nuteistas turės mažiausia keturius kartus į metus pasninkauti ir taip jau kiekvienose ministerio nužudymo suaktuose Soupa turės būti uždaromas į tamsų karcerį.

Influenzos epidemija.

SANTIAGO, Čili, liepos 5. — Santiagoj siaučia influenzos epidemija. Daugia kaip 100,000 žmonių susirgo ta liga.

Francija ratifikuos laivyno mašinimo sutartį.

PARYŽIUS, liepos 8. — Vakar Francijos atstovų butas 460 balsais prieš 106 ratifikavo Washingtono laivų mašinimo sutartį. Kitos Washingtono sutartys bus ratifikuotos pirmadienį.

Tai tapo padaryta Amerikos ambasadoriui Herrick pareikalavus, kad sutartys būtų ratifikuotos dar prieš parlamentui uždarysiant vasaros laikui. Valdžia gi manė sutarčių ratifikavimą atidėti rudenį.

Antradienį sutartys bus pasirašytos senatan, kur ratifikavimas yra užtikrintas. Už ratifikavimą sutarčių stoji premjeras Poincaré ir buvęs premjeras Briand, kuris sutartis padarė. Labiausiai sutarčių ratifikavimui priešinasi monarchistas Grand-maison ir komunistas Andre Berthon.

Papa prašo francijos pasi-gailėti vokiečių.

RYMAS, liepos 8. — Vatikano išleistas pusiau oficialinis pranešimas sako, kad papa įsėkė savo nuncijams Paryžiuje ir Briusely užkalbinti Francijos ir Belgijos valdžias ir prašyti jas, kad jos nesigriebytų tokių aštrių priemonių prieš vokiečius, kokios dabar yra vykiamos okupuotame krašte, kad tuo galima būtų palengvinti galimybę susitarimo tarp Vokietijos, Francijos ir Belgijos.

Tikisi susitaikimo.

Sutartis su Meksika busanti pasirašyta už 10 dienų.

MEXICO CITY, liepos 8. — Pusiau oficialiniai skelbiama, kad internacionalinė pripažinimo komisija užbaigs savo darbą už 10 dienų ir padarys sutartį apie Jungt. Valstijų pripažinimą Meksikos valdžios.

Keturi žmonės užmušti.

Neatsargūs automobilistai bus areštuojami.

CHICAGO. — Pereitą šeštadienį keturi žmonės liko užmušti automobilių Chicago gatvėse. Niekuriuos atsitikimuose automobilistai liko areštuoti.

Policijos viršininkas Collins, kad sumažinus greitą ir neat-sargų važinėjimąsi automobiliais, įsėkė policijai areštuoti visus greitai važinėjančius ir peržengiančius taisykles automobilistus ir gauti juos į artimiausią policijos stotį, kur jie turi arba užsistatyti kauči-ją, arba pasilikti per naktį kalėjime. Tą policija pradės daryti nuo šiandien. Ikišiol gi sugauti automobilistai gaudavo iš policisto tik įsakymą pribūti paskirtu laiku teismui. Tačiau daugelis automobilistų į teismą nepribūdavo ir tankiai paduodavo klaidingus vardus ir adresus, taip kad reikėdavo teismui išduoti pašaukimą, arba ir visai negalima budavo surasti kaltininkų. Dabar nebus ir kiekvienas turės užsistatyti kaučią ar pasilikti per naktį šaltojo. Tik už visai mažus prasižengimus vis dar bus išduodami "slipsai" — pašaukimai teismui.

Rubsiuviai atsisako dirbti su policija.

C. B. Shane komp. nors ir gavo injunctioną prieš amalgamatų, bet susilaukė darbininkų streiko.

CHICAGO. — Kaip jau buvo rašyta, nedidelė rubų firma, C. B. Shane Co. išėmė prieš Amalgamated Clothing Workers of Am. injunctioną, kuriuo unijai draudžiama organizuoti tos kompanijos darbininkus. Injunctione paminėti netik unijos viršininkai, bet ir tie darbininkai, kurie tai kompanijai dirbo, bet buvo pašalinti iš darbo už bandymą toje dirbtuvėse suorganizuoti uniją. Kartu prie dirbtuvės tapo pastatyta policija.

Pereitą šeštadienį tos kompanijos darbininkai laikė savo susirinkimą ir nutarė nepaisyti injunctiono ir neiti į dirbtuvę dirbti tol, kol prie dirbtuvės stovės policija. Darbininkai sprendžia, kad jie labai gerai moka gyventi ir be policijos ir jiems kompanijos teikiamaoji policijos apsauga visai nereikalinga, o kadangi poli-cija jų darbo visai neatliks, todėl jie ir nusprendė nedirbti po policijos globa.

Jeigu darbininkai tvirtai laikysis, tai amalgamatai teks jiems pagalbos. Organizavimas gi tų darbininkų jau pradėtas.

Tai kompanijai dirba ir keletas lietuvių, yra ir lietuvis foremanas. Bet kaip visose neorganizuotose dirbtuvėse, darbininkų uždarys ten yra labai mažas, o ir darbo sąlygos yra daug prastesnės, negu kad organizuotose dirbtuvėse. Lietuviai rubsiuviai yra prašomi neiti ten dirbti ir negelbėti kompanijai laužyti darbininkų streiko.

Kova už nustatymą pastovios vertės algy.

BERLINAS, liepos 9. — Visi Vokietijos darbininkai dabar kovoja už nustatymą pastovios vertės algy. Pradžią tai kovai padarė 90,000 Berlio metalo darbininkų streikas. Didelės pastangos buvo daromos išvengti tą streiką, kadangi prisibijoma, jog ir kiti 250,000 metalo darbininkų sustreikuos ir tas streikas gali persimesti ant kitų pramoninių ir net profesijų, kurių padėtis dabar taip pat yra labai bloga.

Darbininkams buvo siuloma po 10,000 markių į val., arba 50c. į dieną šiai savaitėi, bet pasiūlymas liko atmestas ir ne delto, kad jis būtų nepatenkinantis, bet kad darbininkai atmetė tą algą kaip pamatą nustatinėjimo algy savaitėmis sulig markės puolimo. Socialistai reikalauja 70c. pamatinės algos į dieną ir nepaprasto bono po 500,000 markių kiekvienam darbininkui.

Reikalauja injunctiono prieš siuvėjų uniją.

CHICAGO. — Moterų rubų firma Mitchell Bros., 367 W. Adams St., per savo advokatų pareikalavo federalinio injunctiono prieš International Ladies' Garment Workers' Union del pastarosios bandymo suorganizuoti tos firmos darbininkus. Tą reikalavimą injunctiono svarstys federalinis teisėjas Carpenter.

Nuteisė kalinio užmušėją.

LAKE CITY, Fla., liepos 8. — T. W. Higginbotham vakar tapo pripažintas kaltu užmušime Martin Tabert iš North Dakotos ir liko nuteistas 20 metų kalėjimui. Jį paleista už \$10,000 kauciją padavimui apeliacijos. Jo bylos nagrinėjimas tęsėsi 13 dienų.

Nuteistasis, pirmiau buvęs kalinis, buvo pasamdytas plakti Putnam Lumber Co. nupirktus iš kalėjimų kalinius ir jis plakdamas tą kalinį ir užmušė.

North Dakotos reikalavimas, kad Tabert užmušimas būtų ištirtas, privertė legislaturą padaryti tyrinėjimus, kurie parodė tokių baisių padėčių, kad kalinių persamdytas privati-nėms kompanijoms liko panaikintas, taip jau liko uždraustas ir kalinių plakimas.

Iki šiol kompanijos veikė išvien su šerifais ir teisėjais, kurie gaudė žmones ir siuntė juos į kalėjimus, o paskui už gerą kauciją atiduodavo kompanijoms. Tokie nupirkti kaliniai turėdavo dirbti nuo auštant iki temstant, buvo maitinami supuvusiu maistu ir buvo nuolat plakami, taip kad labai retas kalinių sugrįždavo namo pasakyti kaip su jais buvo elgiamasi. Kompanijos samdydavosi ir tam tikrus kalinius plakti žmones. Putnam Lumber Co., kuri daugiausia kalinius pirkė, priklausė vienam valstijos senatoriui.

5 žmonės žuvo audroj

PITTSBURGH, Pa., liepos 6. — Penki žmonės liko užmušti dėl šiandien sijautosios čia audros su perkunija. Du žmonės palietė elektros vielas, kurias žaibas nukirto, vieną žmogų užmušė žaibas, o dar žmonės liko užmušti paslidus automobiliui šlapioje gatvėje.

4 žmonės prigirė. NEW ROADS, La., liepos 5. — Keturi žmonės prigirė upėj, apvirtus valčiai, kurią jie bandė persikelti per upę.

Naujienų ekskursija atvyko Kaunan

Naujienų ekskursija į Lietuvą, kur išplaukė United States Linijos laivu "George Washington" birž. 23 d. iš New Yorko, jau laimingai atvyko Kaunan. Subatoje gavome nuo Naujienų redaktoriaus P. Grigaičio, tos ekskursijos vedėjo, telegramą, kuria jis praneša, jog liepos 5 dieną su visais keleiviais laimingai atvykęs į Kauną.

P. Grigaitis, atvykęs į Kauną, tuojaus imsis peržiūrėti reikalus keleto šimtų pasažierių, kurie laukia kalėnos atvažiuoti Amerikon ir kurie turi laivakortes iš United States Linijos, o taip jau iš Baltic American Linijos, iš White Star Linijos, Cunard Linijos, Canadian Pacific Linijos ir kitų.

Dar viena lietuvių išvažiuoja Italijon.

NEW YORK. — Subatoj liepos 7 d. įvyko išleistuvių vakarėlis p-lei A. Aušriutei, kuri išvažiuoja Italijon mokintys operinio dainavimo.

Iš Chicago Italijon operinio dainavimo mokintys yra išvažiuosios ponios A. Pocienė ir F. Bručienė. Prie jų skaičiaus dabar prisideda ir New Yorko lietuvių pasižymėjus dainininkė p-lė A. Aušriutė.

Išleistuvių vakarėlį p-lei Aušriutei rengė New Yorko lietuvių Operetės Choras — Auditorium Recreation Centre, Richmond Hill, L. I.

Saužudystės Berline.

BERLINAS, liepos 8. — Per pastarąsias 8 dienas Berline nusizudė 53 žmonės. Užvakar nusizudė 12 žmonių, daugiausia senų žmonių, kurie nebegalėjo tęsti savo skurdo.

SIŪSKIT PER NAUJIENAS PINIGUS LIETUVON

To prašo Lietuvos žmonės ir taip pataria Lietuvos bankai

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St.
Chicago Ill.

Iš Mokslo Srities

Eugenikos ir rasės klausimai*

Tai yra specialūs klausimai, nagrinėjami specialiose spaudos organuose. Kadangi Lietuvoje tuo tarpu specialių organų nėra, o eugenikos ir rasės klausimai daugeliui Lietuvos skaitytojų yra įdomūs, tad aš pabandysiu trumpai supažindinti skaitytojus su šiais įdomiais klausimais, juoba, kad tenka girdėti įvairių nuomonių, kartais labai fanatiškų, apie eugeniką ir žmonių rasę. Nenorėdama būti del savo ilgų išvedžiojimų nuobodus, aš papasakosiu tik mokslo išvadas šiais klausimais.

Eugenika.

Eugenika — tai lyg naujas "mokslo" bet, tiksliau sakant, yra praktinė teorija — gerinti žmonių veislę. Ypač ji madoje Amerikos valstybėse. Jos tikslas — atitinkamo tėvų parinkimo būdu gauti fiziniai ir psichiniai geresni vaikai, kurie vėl geresnių vaikų duotų ir tuo būdu gerėtų žmonių veislė. Tikslas savyje nėra blogas. Kitas klausimas kiek jis praktikoje pasiekiamas.

Eugenika reikalauja išstojančių moterystės atitinkamų medicinos liudijimų, kad jie yra gautinai sveiki psichiniai ir fiziniai, nes mano, kad tuo būdu bus patarnauta žmonių rasei. Galvoja eugenikos šalininkai labai paprastai: iš gerų tėvų galima tikėtis tik gerų vaikų, o iš menkos vertės tėvų nėra ko gera laukti. Todel eugenikos šalininkai reikalauja, kad menkos fizinės ir psichinės sveikatos žmonės įstatymo keliu būtų draudžiamas stoti moterystės ir auginti vaikus. Nenagrinėsiu čia, kiek tai yra tikslinga, kiek gyvenime įvykdoma. Klausimas toliau paaiškės, kai mes susipažinsime su

Rasių teorija.

Rasių (žmonių veislių) teorijos dabar labai madoje. Čia ima žodžio ne tik objektingi mokslininkai, kurie "sine ira et studio" žmonių rasių klausimą nagrinėja, bet dažnai kečia balsą šiuo klausimu ir įvairūs politikai demagogai savo politikos reikalams, o kartais net tikri šarlatanai, kurie savo išvedžiojimais apgaudinėja publiką.

Todel visai nesebėtinai, kad mūsų laikais žmonės nusioja bijoję velnio, bet užtat labai bijosi ir žiuri lyg į kokią mįslę į įvairias rasių teorijas, tiksliau — į paveldėjimo mokslą. Kalbant apie rases ir paveldėjimą reikia butinai pabrėžti vieną paveldėjimo mokslo dvasinį, kurį jau palyginti gana senai konstatavo katalikų dvasininkas Jurgis Mendelis, kuris dabar moksle visai priimtas. Tai yra garsus

Mendelio dėsnis.

Trumpu pavyzdžiu aš jį išreiškiu. Mendelis, darydamas tyrinėjimus su augalais, štai ką pastebėjo. Jis pastebėjo, kad, pavyzdžiui, sukeičiant raudoną ir gelsvą žydinčius žirnius iš to sukeitimo pasidaro mišinys, kuriame raudona sumyšta su gelsva, t. y. iš to mišinio išaugę žirniai žydi jau gelsvai raudonai.

To, be abejo, kiekvienas neprityęs žmogus telaukia. Neprityęs žmogus mano, kad sumaišius du dalykus pasidarys mišinys, kuriame bus pirmųjų dalykų ypatybės pusiau sumaišiosios. Gerai. Bet žiūrėkime, ką Mendelis toliau pastebėjo: kas pasidaro iš mišinio?

Neprityęs žmogus vėl gali tikėti, kad mišinys duos tik mišinį. Tik šis spėjimas, didžiausiam nusistebėjimui, pasirodo ne tikras. Čia pasirei-

šia stebėtinas dalykas — tiesiog — nepaprastas, kuru mūsų žingeidumą be galo sužadina. Butent iš mišinio išeina ne mišinys, bet tik pusė to mišinio. O antra pusė, pasidalinusi per pusę, jau ne mišinys, bet gryna rasė — tokia pati, iš kurios atsirado pirmutinis mišinys. Paėmę žirnių pavyzdį, pamatysime, kad iš gelsvai raudonų, kilusių iš raudonų ir gelsvų protėvių, gausime du ketvirtadaliu vėl maišytų, vieni tokių, kaip tėvai; vieną ketvirtadali raudoną ir vieną ketvirtadali gelsvą, t. y. du ketvirtadaliu vėl tapo grynos rasės, kurios pirmiau buvo protėviai. Šis dėsnys ir toliau nenusioja galios. Butent iš mišinio išėjusios grynosios rasės duoda tik grynas rases (veisles), o mišinys duoda pusę mišinio ir du ketvirtadaliu grynių rasių. Tai labai įdomus apreiškinimas, įdomus dėsnis, kuru neatmezgamai surištas su Mendelio vardu.

Tiesa, Mendelis šį savo dėsnį išbandė tik ant augalų. Dabar jis yra bandomas ir ant gyvulių. Bet ant žmonių negalima tas išbandyti. To priežastį pamatysime toliau. Dabar pažvelkime į tautas ir jų santykius su rasėmis: čia yra įdomus klausimas ne tik antropologams ir demologams, bet taip pat politikams ir sociologams.

Tauta ir rasė.

Dabar aiškiai mokslo įrodyta, kad nėra nė vienos grynos rasės tautos, bet kad visos tautos yra įvairių rasių mišiniai. Tautybė ir rasė nieko bendra tarp savęs neturi. Tik yra aišku, kad tautos yra įvairių rasių elementų. Rasiniai požymiai betgi nėra tautybės požymiai. Daug man teko skaityti tam tikros tendencijos žurnaluose apie germanų rasę, apie slavų rasę ir tų rasių ypatybes. Bet mokslas jokios germanų, ar slavų rasės nepripažįsta.

Tiesa, germanai skiriasi nuo slavų kai kuriomis savo fizinėmis ir psichinėmis ypatybėmis. Bet tai nėra bendra taisyklė, tai nėra rasiniai požymiai. Lietuvius kai kas laiko kilusius iš slavų ir suomių. Bet tai nėra joks mokslinis faktas, tai yra tik tuščia fantazija, ir jokių rimtų išvadų iš

CUNARD
LIETUVON PER 10 DIENŲ
Vienintelis vandeninis kelias Lietuvon per Southamptoną ant Milžinių laivų
AQUITANIA MAURETANIA BERENGARIA
Apleidžia New Yorką kas Utarninkas. Greitas persėdimas Southampton. Lietuviai ypatingai lydimi.
Taipgi reguliariai išplaukima tiesiai į Hamburgą ant naujų alyvų burnerių. 3-čia klasė (1 Pillau \$106.50, į Hamburgą \$103.50). Karės takų \$5.00.
KELEIVIAI IŠ LIETUVOS
sėda laivan Piliavoj važiuojant į Southamptoną ir ten persėda ant Milžinių laivų. Plaukia kas savaitę. Greičiausiai laivai pasaulyje.
Informacijų del kainų ir reikalingų dokumentų atvažiuojantiems keleiviams galite gauti nuo bileto agento. Reikalauskite. Jų yra ir jūsų mieste arba aplinkose.
CUNARD LINE
140 N. Dearborn St. Chicago, IL

Lietuviai Kontraktoriai
Atliekam MEDŽIO PLYTŲ ir PLASTESIO DARBUS gerai, greitai ir pigiai.
THURTON BROS.
3232 So. Lowe Ave. Tel. Blvd. 0619

LIETUVON—
užrašykite savo gimimės ir pažįstamiems NAUJIENAS. — Lietuvos žmonės Amerikos Naujienas labiausiai mėgsta.

jos negalima daryti. Pagaliau, nei slavai, nei germanai, nei romanai nėra rasės, grynos rasės, bet visi yra maišytos kilmės. Jei palmti kokią nors tautą, tai visur rasime mišinį. Sakysime, senovės graikai kilo iš mišinio atėjusių iš šiaurės žmonių su tenai jau pirmiau gyvenusiais. Dabartiniai italai, prancūzai, vokiečiai vis tai aiškiai žinomi rasiniai mišiniai.

Sako, kad iš "laimingo" rasių mišinio išeinanti kultūra, ga tauta. Gal but. Bet tą klausimą paliksime atviru. Reikia pasakyti, kad dabar ne tik nėra "gryno kraujo" tautų, bet nėra nė grynių rasių. Kaip rasės atsirado — mokslas nieko negali pasakyti. Lygiai sunku ką nors moksliško pasakyti ir apie rasių susimaišymą ir tautų sudarymą. Tiesa, čia yra vienas labai įdomus faktas, kurį konstantavo ir plačiai ištyrė E. Fisher'is. Tai yra kelių tūkstančių tauta pietų Afrikoje, kilusi iš susimaišymo būrų su hotentotais. Šis įdomus susimaišymas yra vienintelis savos rūšies pavyzdys visame pasaulyje.

(Bus daugiau)

Sveikatos Dalykai

DULKĖS.

Dulkės yra sausa medžiaga, kuri taip smulkiai susitrynus, jog lengvai lekioja ore. Dulkės nepavojingos, bet kenkia sveikatai. Gatvių dulkės ypatinai kenkia sveikatai, nes jos surenka visokias seiles ir kitus pavojingus daiktus. Kuomet oras turi per daug dulkų, žmonės jas įkvepia, delto kartais jos sulauko tinkamą plaučių veikimą ir esti priežastim kroniško gerklės ligų. Kaiku-

jos pramonėse, tos pramonės dulkės įkveptos padaro mažas žaizdas plaučiuose arba kitose kuno dalyse ir tokiu būdu lengvai įkuna įsimeta džiovos bakterijos. Švino, žiurkžolių arba gyvsidabrio dulkės yra nuodingos.

Dulkės yra normalinė ir reikalinga oro dalis. Be jų mūsų drapanos visuomet būtų drėgnos, mūsų sienos šlapios ir klimatas nepakenčiamas. Esant ore dulkų, oras pasidaro tinkamai drėgnas ir padeda kontroliuoti temperatūrą. Dulkės namuose, ofisuose, krautuvėse, teatruose, bažnyčiose, gelžkeliuose ir gatvėse gali turėti džiovos, plaučių uždegimo ar infliuzos bakterijų. Nes tų ligų gamalų per nosį ar burną įsimeta iš savo kuno sergąs žmogus; todel pavojinga spiaudyti. Kuomet saulė šviečia ant tų dulkų, gamalai pasidaro nebenuodingi, nes saulės šviesa juos užmuša. Tik tamsiose vietose auga ir tarpsta pavojingos bakterijos. Kuomet dulkės susirenka ir patampa purvais tamsiose vietose, kur saulės spinduliai negali prieiti, žmogus susidurdamas su jų bakte-

rijomis užsuga džiova. Bet paprasčiausi užsikrėtimo būdai yra kosėjimas, čiaudėjimas ir snekėjimas.

Ligoninėse, kur randasi tik džiova sergantieji, sergančio seilės tinkamai prižiūrimos ir išmetamos, ir nėra pavojaus kad liga išsiplatintų.

Pavojingiausias dalykas sveikatai yra dulkės, kurios susirenka ant grindų ir tampa purvais. —(FLIS)

Pinigai
Brighton Park
LIETUVA
per
NAUJIENAS
4138 Archer Ave.,
Tel. Lafayette 7674.

SUSIVENIJIMAS LIET. AMERIKOJ
Didžiausia lietuvių apdraudos ir pašalpos organizacija Suvienytose Valstijose, kurios turtas art \$500,000.00.
Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta \$248,587.80 pomirtinių. Pašalpų išmokėta \$247,687.15.
SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai primami nuo 18 iki 60 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvyne" dovana ir taipgi gauna SLA. išlaidas knygas už pusę kainos.
Pomirtiniai skyrlai — \$150, 300, 600 ir 1000.
PAŠALPOS SKYRIAI —
\$6.00, 9.00 ir 12.00 į savaitę.
Del platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:
LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA,
307 W. 30th Street, New York, N. Y.

NUSIPIRK
Typewriteri arba
rašomą mašinėlę

Kaina \$60
Tuomi padarysi didelį smagumą pats sau, savo gūdinėms ir draugams su kuriais susirašinėji ir greičiau galėsi parašyti laišką ar ką kitą, negu su ranka. Geriausia, parankiausia ir dalikatniausia mašinėlė su lietuviškomis raidėmis pasaulyje.
Gaunamos
NAUJIENOS
1739 S. Halsted Str.,
Chicago, IL.

Tel. Lafayette 4223
Plumbing, Heating
Kaipo lietuvių, lietuviams rasiams patarnauja kuo geriausiai.
M. Yulka,
3225 W. 30th St., Chicago, IL.

CLAY AWAY THE YEARS
Apply Bonicla Beautifier cosmetic clay to your face, and rest while it dries, then remove and see and feel the wonderful difference in the color and texture of the skin.
Guaranteed to do these definite things for the face or money refunded. Clear the complexion and give it color. Lift out the lines. Remove blackheads and pimples. Close enlarged pores. Rebuild facial tissues and muscles. Make the skin soft and smooth.
You can obtain regular sizes from your favorite toilet counter. If not, send this ad. with 10 cents to Bonicla Laboratories, Indianapolis, Indiana, for a trial tube.

PINIGAI
Roselando Lietuvon
Roselandočiams ir kensingtoniečiams artimiausia įstaiga pasiuntimui pinigų Lietuvon yra Tupikačio aptieka, 233 East 115th St. Pinigai nueina Lietuvon greitai, su pilna garantija.
Iš Roselando ir Kensingtono siųskite pinigus Lietuvon per Naujienų Skyrių Tupikačio aptiekoje, 233 E. 115th St., Kensington.

Kenosha Lietuviai
Dabar laikas siųsti pinigus Lietuvon
Mes siunčiame pinigus Lietuvon per didžiausias ir tvirtiausias pinigų siuntimo įstaigas pasauly: Naujienų Bendrovę ir Lietuvos Prekybos ir Pramonės Banką. Pinigai yra išmokami greitai ir teisingai. Niekur negali but geriau.
Taipgi parduodame laivakortes į Lietuvą ir iš Lietuvos — naudingas ir teisingas patarnavimas.
A. A. PAKSYS
220 Milwaukee Ave.,
Kenosha, Wis.

NORĖDAMI
PIRKTI, PARDOUTI AR MAI-
NYTI VISADOS KREIPKITES
PAS MUS. TAS JUMS BUS
ANT NAUDOS.
S. L. FABIONAS CO.

809 W. 35th St., Chicago
Tel. Boulevard 9611 ir 0774
PADAROM PIRKIMO IR PAR-
DAVIMO RAŠTUS.
Pasekmingai slunčiam pinigų ir
Parduodam Laivakortes.

K. GUGIS
ADVOKATAS
Miesto ofisai
127 N. Dearborn St., Room 1111-15
Tel. Central 4411. Val. nuo 9-6
Gyvenimo vieta:
3323 So. Halsted St.
Valandos: nuo 6 iki 8 v. v. kiek-
vieną vakarą, išskyrus utarninką
ir ketvirtą. Nedėliomis nuo 9
iki 12 ryto.

JOHN KUCHINSKAS
LIETUVIS ADVOKATAS
2221 W. 22nd St., arti Leavitt St.
Telephone Canal 2562
Valandos: 9 ryto iki 9 vakarų, Sere-
doj ir Pėnnyčioj nuo 9 r. iki 6 vak.
Veda visokias bylas visuose teis-
muose. Egzaminuoja Abstraktus
ir padirba visokius Dokumentus,
perkant arba parduodant Lotas,
Namus, Farmas ir Biznius. Skol-
na Pinigus ant pirmo morgičiaus
lengvomis išlygomis.

Tel. Dearborn 9057
A. A. SLAKIS
ADVOKATAS
Ofisas vidurmiestyje:
Room 1726
CHICAGO TEMPLE BLDG.
77 W. Washington St.
Cor. Washington & Clark
Namų Tel.: Hyde Park 8895

V. W. RUTKAUSKAS
Advokatas
29 So. La Salle St. Room 530
Tel.: Central 6390
Vak. 3223 S. Halsted St. Chicago
Tel. Yards 4681

S. W. BANES
ADVOKATAS
Val.: 9 A. M. iki 5 P. M.
1811 Recter Building
79 West Monroe Street, Chicago.
Phone Central 2560
Rez. 3208 So. Halsted St.
Yards 1016. Val.: 6 iki 9 val.

J. P. WAITCHES
LAWYER Lietuvys Advokatas
Dienomis Room 514-516
127 N. Dearborn St.
Telephone Randolph 5584
Vakaraštį 14786 S. Wabash Ave.
Tel.: Pullman 6877.

Tel. Yards 1138
STANLEY P. MAZEIKA
GRABORIUS IR
Balsamuotojas
Turta automobilius visokiems reikalams. Kaina priimama.
3819 Auburn Ave., Chicago.

PLUMBERIO IR APSILDYMO ĮTAISYMAI
olselio kaina tiesiai pirkėjui.
Užganėdinimas garantuojamas.
PEOPLES PLUMBING & HEATING SUPPLY COMPANY
490 Milwaukee Ave., 461 N. Halsted St.
Telephone Haymarket 1018

Numažinta kaina rubai
Pasididinus mūsų bižnui, mes galime sumažinti savo uždarbį. Juo daugiau jūs darysite su mumis bižnui, tuo mes galėsime parduoti jums savo tavorus pigiau. Mes turime pilną pasirinkimą 1 ir 2 kelių siutus su augalais ir jauniems vyrams, mie-
ros 34 iki 48, vėliausių stilių, 1 ir 2 kelių siutus, \$18.50, \$18.50, \$22.50, \$27.50, \$32.50, \$37.50, \$42.50, \$47.50. Whiteford, Cranette & G. bardines rainproof kaitai, \$20, \$22.50 ir \$27.50. Vaikų siutai \$9.50 iki \$17.50.
S. GORDON,
"Numažinta kaina rubai"
Piet-Rytinis kampas Halsted ir 1461 Sts. Iėjimas 739 W. 14th St.
Atidara kasdien nuo 8 val. ryto iki 9 val. vakarų. Subatomis nuo 8 val. ryto iki 10 val. vakarų. Nedėliomis nuo 8 val. ryto iki 5 val. vakarų.

Kurie Dvarai Dalinami Lietuvoj

Gžimalino palivarkas, kuris yra Tytavenų val. ir priklausė Eugenijui Romeriui.

Kretingos apskrityje:

1) Palangos Pajurio žemė į šiaurę nuo Ronžos upės, ligi Lietuvos-Latvijos sienos, tarpe jūros ir Klaipėdos-Liepojaus pento, ir Palangos miestelio užimama žemė į šiaurę nuo upės Ronžos ir į rytus nuo Klaipėdos-Liepojaus pento, kuri yra Palangos val. ir priklausė Feliksui Tiškevičiui.

Ežerėnų apskrityje:

1) Taboro palivarkas, kuris yra Paupinės val. ir priklausė Feliksui Vagneriui, paliekant jam žemės Reformos Valdybos iš 1922 m. lapkričio m. 24 d. nutarimu išskirtą 78 ha. ir 2113 k. m.,
2) Juozapavo dvaras, Kovažiškių, Kiviškių, Dimtriškių, Tureikiškių, Kiviškių II arba Slabados ir Kukuliškių arba Diferencijos vienkiemiai, kurie yra Imbrado val. ir priklausė Julijos Hijnaitės Čerkasovienės įpėdinams, paliekant jiems 80 ha.

Alytaus apskrityje:

1) Pilekainio, Novoplentės ir Pakrikštos palivarkai, "Mančiūniškio" žemės sklypas ir penki čerai, kurie yra Nemunaičio val. ir priklausė Karoliui Muzeiui,
2) Pamušio ir Gudžių dvarai, Medino ir Baniškio vienkiemiai ir Girių palivarkas, kurie priklausė Severino Rosochockio įpėdinams, paliekant 240 ha, tame skaičiuje 85 ha miško,
3) Sakonių dvaro žemė, kuri eina pradžiai su Vilgūčių kaimo žeme yra Daugų val. ir priklausė Kostui Žilinskiui,
4) Udrijos žemės plotai lit. A. Nr. Nr. 1, 2, 3 ir 4, kurie yra Udrijos valsė.

Šakių apskrityje:

1) Lesnystvos dvaras ir Meištų palivarkas, kurie yra Bublelių val. ir priklausė Marijonui Čirijokui-Jokubui ir Onai Filipkauskams, paliekant jiems 160 ha.

Kedainių apskrityje:

Panetavos palivarkas, kuris yra Gudžiūnų val. ir priklausė Antanui Chropovickiui.

Utėnos apskrityje:

1) Utėnos dvaras, Joneliškių ir Šilinės palivarkai, Aleksandravkos, Parašės, Papiškių, Paraudžio, Avinakuļio, Podgrielių, vienkiemiai, kurie yra Utėnos val. ir priklausė Aleksandrui Bacevičiui, paliekant jam Joneliškio palivarko centre 80 ha,
2) Pagelanių, Užprūdžio ir Pavižinties palivarkai, kurie priklausė Boleslovo Jaloveckio įpėdinams.

Mariampolės apskrityje:

1) Geivių, Pobališkių, Petkeliškių, Pažerių, Įpėdinupio, Pilvės, Pakakliū, Bilevičių, Mauručių, Tarputiškių, Veiverių, Baranėkinės ir Mozuriškių kaimuose esamų karčiamų daržų žemės, kurios priklausė Marijai Tiškevičienei,
2) Židariškio dvaras, kuris yra Balbieriškio val. ir buvo valdomas majorato teisėmis,
3) Makauskų ir Pilekainio dvarai, kurie yra Liubavo val. ir priklausė Stasiui Skatnickiui, paliekant jam Pilekainio dvaro 80 ha,
4) Poželsvių dvaras, kuris yra Liudvinavo val. ir buvo F. Bergo valdomas majorato teisėmis,
5) Taburo palivarkas, kuris yra Kvietiško val. ir buvo F.

Bergo valdomas majorato teisėmis.
6) Naujos-Utos palivarkas, kuris yra Gudelių val.,
7) Apušoto strielių pasoda, kuri yra Ašmintos valsė.,
8) Skersbalio dvaras, kuris yra Raudėnio val. ir priklausė Stasiui ir Vincui Domaslauskams, paliekant jiems to dvaro centre 160 ha.

Telšių apskrityje:

1) Pežų palivarkas, Nekrašiškių vienk. ir bendros su Medinių kaimu ganyklos, kurie yra Telšių val. ir priklausė Vitoldui Ilakevičiui, paliekant jam Pežų palivarko centre 80 ha,
2) Datokų dvaras, kuri eina pradžiai su Mitkaičių kaimu, kuri yra Nevarėnų val. ir priklausė Andriui Daukantiui,
3) Vinteliškių dvaras, kuris yra Zarėnų val. ir priklausė Antanui Butvilaiškui, paliekant jam to dvaro centre 80 ha,
4) Krepštų dvaras, kuris yra Zarėnų val. ir priklausė Povilui Tarnovui paliekant jam 80 ha,
5) Kaubriškių pal., kuris yra Plungės val. ir priklausė Bogdano Oginskio įpėdinams.
6) Šaltinių, Ližių, Valungiškių, Kolgalvių, Liolių ir Žodvainių palivarkai, kurie yra Rietavo val. ir priklausė Bogdano Oginskio įpėdinams.

Šiaulių apskrityje:

1) Verdulių dvaras, kuris yra Radviliškio valsė. ir priklausė Feliksui Račkauskui, paliekant jam to dvaro centre 80 ha,
2) Gubernijos dvaras, kuris yra Šiaulių val. ir priklausė Aleksandro Zubovienės įpėdinams, paliekant pramonės įmonių žemės plotą 32 ha 6600 k. m. ir 80 ha, kaip nenusavinamą žemės normą,
3) Kadaginės-Pazaborių pal., kuris yra Šiaulių val. ir priklausė Klaofasui Gricevičiui.

Rokiškio apskrityje:

1) Antanašės dvaras, Pavėsčio pal. ir žemė, kuri eina pro-

rėžiais su Vizdėnų kaimo žeme, kurie yra Abelių val. ir priklausė Bonio Romero įpėdinams.

2) Kraštų dvaras, Valiuniškio vienkiemis ir 3 atskirų sklypų prie Brizgių kaimo žemė kuri yra Juodupės val. ir priklausė Adomui Kupstui, paliekant jam Kupstų dvaro centre 80 ha,
3) Salų dvaras su atskiru pievos sklypu prie Vilinių kaimo, Kamajų miestelyje esamus žemės rėžius, Zaleskio dvaras, Martinės vienk., Grioviškio pal., Liutviniškio dvaras, Petrašiškio dvaras, Matuzų vienk., Stepanavos vienk., Kraupenkos vienk., Skribiškio dvaro atskiri žemės sklypai prie Rudžių kaimo, vadinamus "Gaiveikinė" ir Kondračių vienk., kurie priklausė Reinoldui Pšezdzieckui.

Zemės Reformos Valdyba. Ateivių iš Klaipėdos kvota

Iki liepos 1, 1923, imigrantų iš Klaipėdos ir Lietuvos kvotos buvo laikomos atskirai, bet Foreign Language Information Service prašant, kuomet Klaipėda tapo priskirta Lietuvai, Klaipėdos ateivių į Ameriką kvota pridėta prie Lietuvos kvotos ir nuo šių metų Liepos 1 dienos kas mėnesį iš Lietuvos ir Klaipėdos galės atvažiuoti Amerikon 492 žmonės, arba per metus 2,460 žmonių. —(FLIS).

PINIGUS LIETUVON NUSIUNČIAME

Telegramu per 2 dienas
Perlaidomis per 25 dienas.
Turime tiesioginį susisiekimą su Lietuvos Bankais.

Kreipkitės

Ypatingai arba raštu į
Central Manufacturing
District Bank
1112 West 35 St., Chicago.
Turtas virš \$8,000,000.00

ELEKTRA

Šviesą ir pajėgą suvedame į senus ir naujus namus, taipgi dirbtuves. Cash arba ant išmokėjimo.
Pirmutinė Lietuvių Elektros Korporacija Amerikoje
THE BRIDGEPORT ELECTRIC CO., Inc.
A. BARTKUS, Pres.
1619 W. 47th St., Tel. Boulevard 7101, 1892. Chicago.

DOVIERNASTIS (Ingaliuojimai)

Taipgi kiti Reikalai ir Provos Lietuvoje

Jeigu kam reikia padaryti doviernastis vedimui reikalų ir provų Lietuvoje, jei reikia padaryti pirkimo ir pardavimo aktus kaslink nuosavybės Lietuvoje, ar kokius kitus dokumentus, tegul kreipiasi į Naujienu ofisą, kur visi tokie dalykai atliekami su pilnu žinojimu, stropiai, greitai ir už pigiausią kainą.

Taip-jau jeigu kas turi vedimui provų arba bylų Lietuvos teismuose, tegul kerpiasi į Naujienu ofisą, nes iš čia pavedame Lietuvos bylas savo korespondentams advokatams Lietuvoje, kiekviename atsitikime paskiriame bylas geriausiems savo dalyko žinovams.

NAUJIENOS
Teisų Skyrius
1739 So. Halsted St.
Chicago, Ill.

Lietuvoj per rinkimus.

(Sutartinė).

Kunigai gieda (pirmu balsu):
Linksmas bus, linksmas bus,
Kai laimėsime rinkimus.
Davatkos spiegia (diskantu):
Bus smagu, bus smagu.
Kai bus viršus kunigų.
Špitolinkai (turavoja drutai):
Kai bus seime kunigai,
Giedos linksmi ubagai.
Maršalka bumbačina (bosu):
Barboryt, kas daryt,
Negaliu ir apskyt.
Kunigo gaspadinė (plodama ran-
komis, pritaria altu):
Tu-ta, tu-ta, oi, oi, oi!
Busiu ponis Lietuvoj.
Visi kartu (sutartinai):
Ot, tai bus, ot, tai bus,
Kai laimėsime rinkimus!
Ką mes norim—padarysim,
Priešams burnas užkamsim.
O deguto mums nestoka,
Mokolą vartoti moka
Netik kaimo piemenėlis,
Bet ir dažnas kunigėlis.
Valio, Lietuva, Bažnyčia
Ir deguto mozelnyčia!
("S-d") Valstietis.

Kelias į Socializmą

Parašė Dr. O. Bauer
Lietuvos Socialdemokratų Partijos
Leidiny

Versta iš vokiečių kalbos

TURINYS

1. Politikos ir visuomenės revoliucija
2. Stambiosios pramonės socializacija
3. Pramonės organizacija
4. Darbininkų komitetai
5. Stambiųjų dvarų socializacija
6. Valstiečių ūkio socializacija
7. Miestų žemės plotų ir namų socializacija
8. Bankų socializacija
9. Ekspropiatorių ekspropiacija
10. Socializacijos sąlygos

Knygutė 35 puslapių.
Kaina 35 Centai

Verta kiekvienam perskaityti.

"NAUJIENŲ" KNYGYNAS,
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Ofiso Telefonas Central 4104 DR. H. A. BROAD Busto Telefonas Armitage 3209
VIDURMIESCIO SPECIALISTAS
Apkelta Chirurgija (operacijos) ir Moterų Ligos.
7 West Madison St., kamb. 1202. Kampas State gat.
Ofiso valandos: Nuo 8 iki 5 po pietų ir pagal sutarimą.

TAUPUS ZMOGUS

Turtas
\$14,000,000

Reguliariai taupo ir investina išmintingai

Kaspar State Bank

1900 Blue Island Avenue, kampas 19-tos gatvės
Chicago, Illinois.

Kapitalas ir perviršius
\$1,250,000.00

Narys Federal Reserve
Sistemos ir Chicago
Clearing House Ass'n.

Trisdešimts metų Konservatiškai Vedamas Bankas

Lietuviai Daktarai

Lietuvių Daktarų Draugijos Nariai

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas 2201 W. 22nd St., kampas
Leavitt St. Tel. Canal 6222
Rezidencija 3114 W. 42nd St.
Tel. Lafayette 4988
Val. 1-4 ir 7-9. Ned. 10-12

DR. A. J. BERTAŠIUS

PHYSICIAN IR SURGEON
3464 So. Halsted St.
Ofiso val.: 1 iki 8 ir 6 iki 8 v. v.
Nedėlio 9 iki 11 ryto
Tel. Boulevard 5913
Rezidencija, 3159 So. Union Ave.
Tel. Yards 1699

DR. J. KULIS

Lietuviai Gydytojas ir Chirurgas
Ofiso val.: 9 iki 12 pietų, 7 iki 8 v.
3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.

DR. C. K. KLIAUGA

DENTISTAS
1821 So. Halsted St., Chicago, Ill.
kampas 18-4th Street
Phone Canal 0257

A. L. DAVIDONIS, M. D.

4643 So. Michigan Ave.
Tel. Kenwood 5107
Valandos: nuo 9 iki 11 val. ryto;
nuo 5:30 iki 7:30 vakare, ir

DR. A. MONTVID

Lietuviai Gydytojas ir Chirurgas
25 E. Washington St.
Valandos: nuo 10 iki 12 ryto
Telephone Central 3802
1824 Wabansia Ave.
Valandos: nuo 6 iki 8 vakaro
Rezidencijos tel. Kedzie 7715

DR. M. T. STRIKOL'IS

Lietuviai
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4601 So. Ashland Ave.
Tel. Boulevard 7820
Val. 2 iki 4 ir 6 iki 8. Ned. 10 iki 12
Namat 6641 S. Albany Ave.
Tel. Prospect 1980
Valandos pagal sutartį.

DR. P. G. WIEGNER

Prėmimo valandos nuo 8 iki 12 ir
ryto ir nuo 7 iki 9 val. vak.
3325 So. Halsted St., Chicago, Ill.

DR. G. Z. VEŽELIS

Lietuviai Dentistas
4712 So. Ashland Ave.
arti 47-tos gatvės

DR. A. L. YUSKA

PHYSICIAN AND SURGEON
1908 So. Halsted St.
Gyvenimo vieta: 4193 Archer Ave.
2 iki 4 po pietų
Tel. Lafayette 0098

DR. P. Z. ZALATORIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos: 11 iki 4 po pietų,
6 iki 9 vakaro
Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto.
1821 So. Halsted St.
Kampas 18 ir Halsted St.

DR. P. ŽILVITIS

Gydytojas ir Chirurgas
3243 South Halsted St.
Tel. Boulevard 7179
Rezid. Tel. Fairfax 5574
Chicago

Mrs. A. MICHNIEVICZ-VIDIKIENE AKUSERKA

3101 So. Halsted St., kampas 31 gat.
Ofisas su Dr. J. F. Van Paing

Tel. Yards 1119

Baigusi akušerijos kolegiją; ilgai praktikuojusi Pensilvanijos ligonbučiuose. Sąžiningai patarnauja, visose ligose prieš gimdymą, laiko gimdymo ir po gimdymo.

Už dyką patarnavimas, da ir kitokiuose reikaluose moterims ir merginoms; kreipkitės, o rasite pagalbą.

Valandos nuo 7 ryto iki 1 po pietų, nuo 6 iki 9 v. vakare.

Tel. Blvd. 3188
M. Wolkewicz
BANIS
Akuserka

Turiu patyrimą. Pasekmingai patarnauju prie gimdymo kiekviename atsitikime. Teikiu ypatingą prižiūrėjimą. Duodu patarnavimus moterims ir merginoms vel tul.

3113 South Halsted St.

Dr. Herzman kraustosi iš senos vietos 3313 So. Halsted St. į naują vietą 3410 So. Halsted St.

DR. HERZMAN —IS RUSIJOS—

Gerali Lietuvos žinomas per 18 metų kaip patyręs gydytojas, chirurgas ir akušeris.
Gydo staigias ir chroniškas ligas, vyru, moterų ir vaikų pagal naujausius metodus X-Ray ir kitokius elektros prietaisus.
Ofisas ir Laboratorija: 1925 W. 18th St., netoli Fisk St.
VALANDOS: Nuo 10-12 pietų, ir nuo 6 iki 8 val. vakarais.
Dienomis: Canal 8110 arba 0876
Naktį Drexel 950
Boulevard 4186
3410 So. Halsted St.
Val.: 9-10 A. M. ir 8-9 val. vak.

DR. CHARLES SEGAL

Praktikuoja 16 metų
Ofisas
4729 So. Ashland Ave., 2 lubos
Chicago, Illinois.
Specialistas džiuvos
Moteriškių, Vyriškių ir
Vaikų ligų
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 5 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 val. vakaro. Nedėliomis nuo 10 valandos ryto iki 1 val. po pietų.
Telefonas Drexel 2880

Dr. Maurice Kahn

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4631 So. Ashland Ave.
Tel.: Yards 994
Ofiso val.: 8 iki 10 v. ryto, 1 iki 8 ir 7 iki 9 v., nedėliomis nuo 12 iki 1 val. po pietų.

Tel. Boulevard 0537

DR. MARYA DOWIAT-SASS

1707 W. 47th St.
Valandos nuo 8 iki 12 dieną, nuo 6 iki 8 val. vak. Nedėliomis nuo 8 iki 2 val. po pietų.

Rezidencijos tel. Van Buren 0204
Ofiso tel. Boulevard 9698

Dr. A. A. Roth

Rusas Gydytojas ir Chirurgas
Specialistas Moteriškių, Vyriškių, Vaikų ir visų chroniškių ligų
Ofisas: 3335 So. Halsted St., Chicago.
Valandos: 10-11 ryto; 2-3 po pietų, 7-8 vak. Nedėliomis 10-12 dieną.
Res. 1189 Independence Blvd. Chicago

Jei abejojate akimis, pasitarkite Dr. A. R. BLUMENTHAL

Optometrist
Tel. 3001 Broadway 6487
4449 S. Ashland Ave.
Kampas 47-tos gat.
2-oji luba.

Fine for Lumbago

Musterole drives pain away and brings in its place delicious soothing comfort. Just rub it in gently. It is a clean, white ointment; made with oil of mustard. Get Musterole today at your drug store. 35c and 65c in jars and tubes; hospital size, \$3.00. BETTER THAN A MUSTARD PLASTER

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

Editor: F. Grigaitis

429 South Halsted Street
Chicago, Ill.
Telephone Roosevelt 3508

Subscription Rates
\$3.00 per year in Canada.
\$2.50 per year outside of Chicago.
\$2.00 per year in Chicago
50c per copy.

Entered as Second Class Matter
March 17th, 1914, at the Post Office
at Chicago, Ill., under the act of
March 3rd, 1879.

Reception of the Lithuanian (Lithuanian
Lithuanian News, 1729 St. Halsted St., Chicago,
Ill. — Telephone Roosevelt 3508.

Užsimokėjimo kainos

Chicagoje — paštas	\$3.00
Metams	3.00
Pusmeti	1.50
Tris mėnesiams	0.75
Vienu mėnesiui	0.25

Chicagoje per laisvąją

Vieną mėnesį	3c
Tris mėnesius	8c
Metams	18c

Savijonkos Valstijose ir Chicagoje

Metams	\$7.50
Pusmeti	3.50
Tris mėnesiams	1.75
Vienu mėnesiui	0.50

Lietuvai ir kitur užsieniečiams

Metams	\$3.00
Pusmeti	1.50
Tris mėnesiams	0.75

Pajūgus reikia atsiųsti patikimą

Orderiu, kartu su užsakymu.

Industriinė vergija.

Neseniai prezidentas Hardingas paskelbė spaudoje savo korespondenciją su Elbert H. Gary, Jungtinių Valstijų plieno korporacijos prezidentu. Gary rašo prezidentui, jog jis pats jau senai galvojęs panaikinti 12 valandų darbo dieną. Bet, girdi, tokios rūšies permaininga negalima viena diena įvykinti. Esą turės praeiti kiek laiko, kol bus galima pakeisti darbo sąlygas.

Hardingas tuo plieno magnato pasižadėjimu paliko patenkintas ir bando įtikinti publiką, jog viskas tvarkoje, ir kad plieno baronams netruksta gerų norų.

Žinoma, iš Hardingo daugiau ir tikėtis nebuvo galima. Jis atstovauja stambiajam kapitalui ir darbininkų bėdomis neserga. Ir jei jis parašė plieno magna-

tui laišką, tai tik tuo tikslu, kad pamerkus akia darbininkams, kuriems jis nori prisigerinti. Juk sekama metais įvyksta prezidento rinkimai, o Hardingas antrą kartą mano statyti savo kandidatūrą. Tad svarbu jam dabar sužvejoti balsuotojų ir darbininkų tarpe. Prezidento nekaltą flirtą kapitalistai žiūri pro pirštus, nes jie gerai žino, kad jis visvien pasiliks jiems ištikimas žmogus.

Del paskelbimo tos korespondencijos net "dėdė" Gompersas neprielankiai prabilo. Jisai sako, kad prezidentui visai nevertėjo skelbti tą "bluffą". Gary's laiškas esąs "pasityčiojimas, ir tai biauurs pasityčiojimas".

Be abejo, Gumpersas pasakė teisybę: Elbert Gary tyčiojasi iš darbininkų. Dabar jis pareiškė, kad darbo valandų sutrumpinimui dar reikalinga gauti 60,000 darbininkų. Tą darbininkų trukmą esą bus galima papildyti ateiviais: meksikiečiais, filipiniečiais, etc. Tai labai idomus pareiškimas. Ir po įvedimo "reformų" Gary nesitikį privilegijuoti čionykščių darbininkų, o kreipia akis į ateivius, kurie nėra "išlepinėti" ir sutinka dirbti bilė kokiomis sąlygomis. Idomu pastebėti dar ir tai, kad Gary nieko nesako kai del to, kada ir kiek tos darbo valandos bus sutrumpintos, bet jau yra išsakaičavęs, jog reformoms įvykš plieno darbiniai turėsia pabrangti 15%.

Kiek galima pasitikėti E. Gary žodžiams, kuokaiškiau sia parodo "The New York Daily News" laikraščio korespondento pranešimai. Tas laikraštis specialinai pasiuntė savo korespondentą ištirti darbo sąlygų plieno liejyklose. Laikraščioje dabar skelbiama to tyrimo daviniai, kur įrodo, jog visi E. Gary's pranešimai buvo melagingi. Pavyzdžiui, Gary tvirtino, jog plieno trastas yra panaikinti septynių dienų darbo savaitę. Bet Homstead, Pa.,

plieno liejyklose gan dažnai dirbama sekma dienomis. Darbininkai, kurie nenori sekma dienomis dirbti, yra baudžiami. Vienas darbininkas už tokį prasižengimą liko suspenduotas dvylikai dienų. Ir tai nežiūrint to fakto, kad jis toje dirbtuvėje išdirbo dvyliką metų. Užveizda jam pareiškęs, kad jis esąs geras darbininkas, bet savo elgesiu duodas blogo pavyzdžio kitiems darbininkams. Tvirtinimas, jog patys darbininkai nori 12 valandų darbo dienos irgi esąs melagingas. Mažoms išimtimis, visi darbininkai nori, kad darbo valandos būtų sutrumpintos.

Iš viso, pasak korespondento, darbo sąlygos plieno liejyklose esančios nepakenčiamos. Darbininkai tankiai verčiami dirbti viršlankį, už kurį mokama reguliari mokesnis. Šiaip kiekvienas darbininko žingsnis yra daboamas, ir akyklai žiuriama, kad nebutų vedama jokia agitacija. O tai yra niekas daugiau, kaip tik industrinė vergija. Tikėtis, kad ta vergija bus panaikinta iš viršaus, žinoma, yra nesąmonė. Todel Gompersas įspėjimas yra visai vietoje. Pagerinimui savo buvimo plieno darbininkai turi susiorganizuoti. Tai vienintelis jų išganymas.

Džiaugiasi.

Chicago's "Tribune" labai patenkintas, kad suiro darbinė konferencija. Esą Amerikai "trečioji partija" nėra reikalinga. Pilnai užtenka dviejų — republikonų ir demokratų. Per eiles jie rinkosi sau valdžią iš dviejų partijų ir buvo patenkinti, tad kam jiems dabar reikia kurti kokią tai naują partiją. Rooseveltas bandęs sukurti progresistų partiją, bet suklupęs, suklupę ir visi kiti.

Tai primena viešbučio savininką, kuris į svečio reikalavimą duoti švarų rakšluostį atsako: "Dar ko užsimanysi! Penkios dešimtys žmonių šluostėsi senuoju rank-

šluosčiu ir buvo patenkinti, o jūs keliatė protestus ir norite gauti naują". "Tribune" išvadžiojimuose irgi nedaugiau logikos. Faktas yra tas, kad kaip republikonų, taip ir demokratų partijos yra "murzinos". Jos atstovauja stambiajam kapitalui. Darbo žmonės nieko gero iš jų negali tikėtis.

Socialdemokratų interpelacija.

Ji nušviečia, kokių nedorų priemonių vartojo klerikalų kontroliuojamoji Lietuvos valdžia rinkimuose ir Seimą, laužydama pamatinius krašto įstatymus.

Lietuvos Seimui susirinkus, Socialdemokratų frakcija tuojau įnešė tam tikrą interpelaciją (paklausimą) ministrų kabinetei dėl rinkimų laisvės varžymo. Interpelacija buvo skubota, bet vyraujantieji Seimo klerikalai jos skubotumą atmetė. Ištiesi ta interpelacija skamba:

Ministrų Kabinetei Socialdemokratų Frakcijos Interpelacija dėl rinkimų laisvės varžymo:

Paskutiniai Seimo rinkimai buvo nepaprastomis sąlygomis, sudarytomis visa eile neteisėtų sąlygų iš administracijos pusės, matyti, tuo tikslu, kad nukreiptų rinkimų rezultatus tam tikron pusėn. Iš daugelio neteisėtų žygių gali būti nurodyti šie:

1. Karinė valdžia yra davusi parądymą neleist prie rinkimų neteisėtų agitacijų ir mitingų zonoje per 30 kilometrų nuo demarkacijos linijos ar net nuo karo linijoms prieš rinkimų sąlygų. Dėl to plačioji pafrontė juos, tarp kita ko Mariampolės ir Vilkaviškio miestuose, buvo sutrūkdė mityngai, susirinkimai ir atsisaukimų platinimas. Matyti, sąryš su kalbamoju uždraudimu neleist musų Partijos apskričių konferencijos Vilkavišky ir Ukmergėje. Neleist musų mitingai Alytaus ir Seinų apskrityse. Bet valdančios partijos tuo parądymu suvaržytos nebuvo. Tuo pačiu laiku Darbo Federacijai buvo leistas apskrities suvažiavimas Vilkavišky; krikščionių demokratams leista 20 mitingų Alytaus apskrityje ir jie luosai mitingavo ne tik čionai, bet ir kitose draudžiamose vietose; Kapčiamiesty, Liepalingy, Lazdijuose, Siesikuose ir kitur. Apie rinkimų laisvės suvaržymą nebuvo viešai paskelbta ir tik užprotes-

Kad nenusisekė Chicago's konferencija, tai dar nieko nereiškia. Vėliau ar anksčiau trečioji partija — kas nors panašaus į Anglijos Darbo Partiją — turės susikurti. Ši konferencija bus gera pamoka tiems, kurie mano, jog su komunistais galima bendras darbas dirbti. Ateityje, reikia manyti, ta klaida bus vengiama.

tavus užinteresuotoms grupėms atitinkamose instancijose, nežilgo prieš rinkimus karinė valdžia dalinai atšaukė aiškiai neteisėtą parądymą.

2. Sąryš su rinkimais areštuota kandidatai ir pasirašiusieji kandidatų sąrašus, iš viso apie 100 žmonių, iš vadinamųjų "darbininkų kuopų" ir dalinai "žemės ir laisvės" grupių. Jiems atimta laisvė be Teismo. Jų atsisaukimai buvo uždrausti. Kiek žinoma, prieš juos manoma iškelti baudžiamoji byla. Tačiau I Seimą tos grupės buvo tokiais pat obalsiais ir nieks jokių kliūčių nedarė. Einant veikiamais musų įstatymais (konstitucijos § 11), suimtajam piliečiui turi būti ne ilgiau, kaip per 48 valandas įteiktas teismo valdžios organo nutarimas dėl jo suėmimo priežasties arba suimtas tuojau paleidžiamas. Kaip dažnai pas mus praktikuojama, ir šiuo atveju konstitucijos § 11-to reikalavimas išpildytas nebuvo. Pil. Kubickis, Kauno Miesto valdybos ir I Seimo pilnateis narys, liko ištremtas už demarkacijos linijos už tai, buketurijis teisių Lietuvoje gyventi.

3. Rinkimų metu piliečiai buvo valdžios terorizuojami juos kratant, areštuojant, muštant ir aušant jų turą. Taip, Varėnoje buvo areštuoti Lietuvos Socialdemokratų Partijos nariai: Adomas Andriulionis, Petras Andriulionis, Juozas Semelionis, Juozas Linkevičius ir Domas Kaivėvičius. Nuo areštuotų alimta apie du šimtus musų atsisaukimų: "Ko mes, socialdemokratai, einame į Seimą?" ir įgaliojimas dalyvauti nuo Partijos vardo rinkimų komisijoje. Visi areštuoti laikyti dvi dieni milicijoje ir penkis dienas Alytaus kalėjime. Klovainiuose

areštuota Socialdemokratų kuopa iš 11 žmonių, iš jų tarpo pil. Ig. Plikunas liko žiauriai sumuštas. Raseiniuose gegužės m. I d. areštuotas atsakomingas musų Partijos darbuotojas, dabartinis Seimo atstovas, Jonas Markelis. Aukštojo Panemunėje areštuotas musų Partijos vietinės kuopos narys Jonas Tilius ir laikytas kalėjime 4 paras. Alytuje buvo iškirsti musų, aiškiai žinomi vietos valdžiai, Partijos nariai, kaip Alytaus kuopos pirmininkas Adomas Vitukynas ir sekretorius Juozas Papiuskas ir sutrūdyta apskrities konferencija. Kai kuriems buvo grąšinama, atimta agitacinė legalė literatūra, o pil. Butkevičius smurtu buvo priverstas atsisakyti nuo Partijos. Juodupėje (Rokiškio apskr.) areštuotas Jurgis Triukšys, musų sąrašo įgaliojimas rinkimų komisijoje. Mažeikiuose senas musų Partijos darbuotojas Antanas Taurinskas buvo palintas po milicijos priežiūra. Kaune pati milicija draskė legalių partijų plakatus. Panašų administracijos smurto žygių viso Lietuvos buvo tiek daug, kad juos paminėti nėra jokios galimybės.

4. Sąryš su rinkimais umai, neperspėjus išankst, buvo paluosuoti iš vietų Alytu valstybės tarnautojai, pil. Juozas Papiuskas, Vincas Rasiulis ir Motiejus Krygeris tik už tai, kad jie yra Socialdemokratų Partijos nariai. Toks pats atsitikimas buvo Darbėnų valdiškojo lentpluvėje. Primename, kad Socialdemokratų Patrija yra legalė ir jos nariams nedraudžiama užimti valdiškų vietų. Delei viršmityt atsitikimų musų Partijos vadovaujamos įstaigos kreipėsi į Vidaus Reikalų Ministerį, bet ministeris nesiteikė į tai reaguoti.

5. Valdžios smurtas buvo sutartinai su bažnyčios smurtu. Rinkimų laisvės apdraudimo įstatymo p. 6-tas numato bausmę už mėginimą turimajai valdžiai, prievara arba grąšinimu paleikti rinkėjų politinį nusistatymą. Seimo rinkimų įstatymo § I kalba apie tai, kad rinkimai yra slapti. Įstatymai kunigams priivalomi tiek pat, kaip ir kiekvienam piliečiui. Tuo tarpu visose bažnyčiose prieš pat rinkimus dusyk buvo skaitomas vyskupų raštas su plačiais komentarais, o daugely bažnyčių ir be sąryšio su vyskupų raštu buvo atvirai grąšinama tikintiems bausmėmis, kad priverstus rinkėjus nebalsuoti už tam tikrus sąrašus. Per išpažintį prisispjyrus buvo reikalaujama pasakyti, už ką balsuota arba manoma balsuoti; o kaip bausmė buvo skiriama nedavimas nuodėmių išrišimo. Tokių atsitiki-

mų vardas — legonas, o kaip pavyzdys gali būti nurodyti šie: sąryš su rinkimais negavo išrišimo pil. Juozas Navackas iš Varlių kaimo Kamajų valsčius; kai kurie piliečiai negavo išrišimo Radviliškio bažnyčioje; Radviliškio dekanas Sarapas net ligi to daėjo, kad nedaro jungtvių ir nelaidoja numirėlių.

Einant Lietuvos Valstybės konstitucijos § 58 ir 61, ministrai privato bešališkai ir sąžiningai eiti savo pareigas, pilietis konstitucijai bei įstatymams. Jie negali nežinoti, kad viršmityt ar panašūs valdžios ir bažnyčios smurto žygiai neigia konstitucijos ir įstatymų garantuotą piliečių teises, varžo rinkimų laisvę ir duoda netikrus Seimo rinkimų rezultatus.

Delei visa tai mes klausiname Ministrų Kabineto:

a) Kas padaryta, kad apsaugojus Seimo rinkimų laisvę?
b) Ar patraukti atsakomybėn nusikaltusieji rinkimų laisvės varžymų valdininkai ir kunigai?

Seimas. 8. VI 1923 m.

Tasai kun. Maliauskis.

Kauno "L. Žinios" rašo: Kun. A. Maliauskis "Laisvėje" (kunigų laikraštis Kaune. — N. Red.) pradeda savo valią visai Lietuvai draktuoti. Štai to dienraščio Nr. 127 jis griežtu tonu liepia šviesio ministeriui ne Jokantą, bet Krupavičių, Eretą, arba St. Šalkauską skirti, kad vienas iš jų užkirstų kelią mokinių bedievinimo darbiui.

Tai vienąs diktatoriaus įsakymas. Tame pačiame "Laisvės" Nr. randame to paties besistiebiančio i diktatoriaus kunigo kitą cirkuliarį, kuriame išsiekiamas yra kun. J. Tumas ypač delto, kad "L. žinios" Nr. 119 su pasigėrėjimu atsispausdino kan. Tumo ant "Laisvės" ir ant jos rėmėjo pono Romano puolimus.

Kan. Tumo kaltė aiški, kam liečia tokias šventenybes.

Visi sako, kad Lietuvos vyskupas ir visą Lietuvą valdo dabar "krikščionių" bloko štabas prie Ožekienės g. Nr. 12, bet turbūt ne visiems aišku, kad tą štabą dabar yra apviešpatavusios musų juodosios dvasininkijos žvaigždės.

[Amerikos lietuviai atsimeina tą kunigą A. Maliauskį, "metodologijos daktarą". Jis anais metais redagavo chiegiškį kunigų "Draugą". Savo šlykščiais koliojamais rašiniais jis tą dienrašį buvo pavertęs tokiu purvu ne šlamštu, kad jiti kunigai nebegažėjo pakęsti ir "parsikvietė" kun. Bučį, kad išspirtų jį laukan. Matyt, nepasveiko Maliauskis nei Lietuvoje].

Jurgis Baltrušaitis

Kreipiame musų skaitytojų domę į žemiau spausdinamas Jurgio Baltrušaitio eiles, musų nuolatinio bendradarbio Balio Sruogos išverstas ir lietuvių kalba.

Jurgis Baltrušaitis, dabartinis Lietuvos atstovas Maskvoje, yra gimęs bene 1873 metais Skirsnemuny, Kauno gubernėje. Mokslus ėjo iškarto liaudies mokykloje, paskui Kauno gimnazijoje. Kai jis, baigęs keturias klases, atsisakė eiti į seminariją, tėvai jam nebedavė jokios pašalpos, ir jis turėjo toliau verstis savo pajėgomis. Užsiiminėjo pamokomis, už kurias į mėnesį gaudavo po visą rublį! Gyveno kažkokio skylėje, kamaroje, kur iš vienos pusės staugė nakti ir diena pumpa, kuria buvo vanduo ir pirtį varomas, o iš kitos pusės žirzė jo mašina, kuria be perstojo buvo piaus-tomos begalinės "eukraus galvos"... Taip bevergstant jam teko ir dvasiškojo seminariją pabuvoti, iš kurios ištrūkęs jis vistik-tai sugebėjo baigti gimnaziją. Baigęs ją, neturėdamas jokių lėšų, įstojo į kaž-kokią klejojančią rusų artistų trupę, su kuria prasibalojo išsčius metus, kol pagaliau pateko į Maskvą ir įstojo į Maskvos universiteto medicinos skyrių. Bet čia už politinius "prasikaltimus" pateko į kalėjimą, kur išbuvęs keletą mėnesių grįžo į universitetą ir baigė gantios skyrių. Budamas begalo gabus kalbomis mokintis, dar universitete bebudamas jis jau kalbėjo

prancuziškai, vokiškai, angliškai... Baigęs universitetą pradėjo jis savo begalines keliones po pasaulį. Vokietija, Italija, Prancuzija, Skandinavija, Ispanija, Kaukazas, Sibiras, Egiptas, Šveicarija, Amerika (Chicago) ir kitos vietos — jo apvažinėtos ar pėsčiomis apkeliautos. Kelionių rezultate jis moka keturiolika kalbų susikalbėti, ir knygas gali skaityti dvidešimtis septyniomis kalbomis!

Literatura užsiiminėti pradėjo dar visai jaunas budamas. Kadangi pragyvenimui turėjo patsai užsidirbti, tai pradėjo verstis į rusų kalbą iš kitų kalbų knygas. Kaip vertėjas netruko pragarsėti rusų rašytojų tarpe. Kaip vertėjas, jis berods, lygių sau rusuose neturi! Gal tik dalinai galėtų su juo lygintis Viečeslovas Ivanovas ar Tomas Zielinskis. Visus kitus jis paliko toli užpakaly. Greta su vertimais jis rašė originalines eiles. Jo eilės buvo tokios ištobios, tokios nepaprastos, kad jis iškarto įgijo didžiausio rusuose poeto vardą. Jo knygos tapo išverstos į prancūzų ir italų kalbas, o apie jį tomis kalbomis parašyta didžiausia literatura. Nors jis gyvenimo lauzomas ir rašė rusiškai, tačiau rusų geriausieji kritikai visuomet pabrėždavo, kad tai yra lietuvių genijus, kad jis tik rusų kalba rašo, o dušo jis yra tolimas rusams. Ir ištikrųjų visoje ilgų šimtmečių rusų literaturoje nerasta nieko panašaus į Baltrušaitį. Jis stovi visoje rusų poetų plejadije, tarytum kažkoks milžinas, savo didybę užtemdindamas saulę... Rusai didžiuoja jį, bet ir jo bijo, ir jo

visumoj nesupranta. Kaip lygiai lenkai didžiuoja Mickevičium ir Norvidu, bet nėra lenkuose tokių nepopulerių rašytojų, kaip šiedu lietuvių genijų! Kaip lygiai prancūzai didžiuoja musų poetu Liubič-Milašiu (dabartinis Lietuvos atstovas Paryžiuje), bet lygiai ir jie jo nesupranta!

Girdėjome, kad musų poetai Faustas Kirša ir Balys Sruoga yra pasiryžę Baltrušaitio raštus išvesti į lietuvių kalbą. Bet tai padaryti reikalinga ilgų metų rupestingo darbo. Iš čia spausdinamų eilių "Ryto Giesmės" — jauni jauno poeto bandymai, pasižymi savo stiprybe, tačiau nuo kurių ateity poetas labai toli nužengė. "Visa Butis Mana" — eilės, padarytos motto visai jo pirmai knygai, sukaupiai stipriai reikiša visą sistemą, kaip jis pasaulį jaučia ir supranta. "Pjovėja" — įstabiausias veikalas savo struktūra. Tenka tiksliai gliai įsiskaityti, kad tiksliai suprasti, kaip vienoje matytėlėje poemoje sujungta du gyvenimu. "Karalaitis" — meilutis su mylimąja, ir kita mylimoji, — lauke su dalgiu, su rugiais. Neaplenkti karalaitiui pjovėjos — neaplenkti padarytos skriaudos! Karalaitis pily, meilės džiaugsmu gyvena, — lauke dalgis virpa, audra keliasi! Kai karalaitis važiuos išsivajototi pilin, sapnu žinynan, "pjovėja" — apleista mergutė svies jam pakaklėn raudonus karolius — sudvejuos jam rymasčius... Dalgis tik tam ir virpa, kad "karolius, raudonus, pakaklėn svies-ti"... Ką tai daugiau reikiša, jei ne kraujuotą dramą?... Bet kaip įstabiai tai pasakyta! — Red.

Jurgis Baltrušaitis

Pjovėja.

Ir skaitus, ir be karionių
Karalaitę pilyje.
Jo krutinė n'ėr dejonij,
Džiaugsmas trikšta žvilgsnyje,

Jis bučiuoja, jis myluoja
Karalaitę širpuliuos...
Virpa dalgis — vėl švituoja —
Pjaunu — skęstu aš rugiuos...

Jų daly — aušros žengimas,
Ir žemėgiams, ir ugnis...
Ar gi jiems lūdēt, kad ima
Niaukti dangų debesis!

Tik altorių, tik žinyną
Ji sapnuoja užmaršo.
Nuogas rankas ir krutinę
Junta jis sapnu kaitroj...

Bet žinynan išgodotas
Kelias pinas tarpežiais,
Kur nuo ryto ukanoto
Aš su dalgiu, su rugiais...

Ir greitam tarpe džiaugimos
Sudvejuosiu rymasčius —
Sviesiu jam karolius gyvus,
Tuos raudonus, degančius!

Vertė Balys Sruoga.

Jurgis Baltrušaitis

Visa butis mana...

Visa mintis mana — ilgėjims žvaigždžių
[paslapties...]
Visa butis mana — budėjims žiede pra-
[pulties...]

Viena našis mintis — griautinis ir tylybė,
Miegūnistas rymastis ir rupestis be krašto,
Maželis grudas ir dangaus giedroj aukštybėj
Nakties sargių ugnį, pamėnų gyvas raš-
[tas...]

Ar ne stebėtina, kaip kažkodamos gludi
Mažam žiedely grudas, grude — žiedas
[vėlei,
Kaip kažkoks ratas, ryždamos visybėj, budi
Slaptaj gėlmėj daiktų, dangių ir prakartė-
[lė]...

Visa mintis musiškė — tartum sapnas be
[lemties...]
Visa butis musiškė — tik virpėjimas nak-
[ties...]

Ir kaip po mirksnio mirksnį siulan paslėp-
[tingan
Valdžia beširdė Amžinasties neria, pina...
Ir žiauriai akdas tas, kurs stengias krupu-
[lūngai,
Kurs mirtį nuo gyvybės dar atskirt mėgina!]

Koks skausmas, kad visatos šventnamis
[žiaurusai
Uždengta nuo akių lyg skraiste begaline!
Kad skurdus mes, beskęsdami karionės'
[mušų,
Per amžius stovime prie durų ištremtinių!]

Vertė Balys Sruoga.

CHICAGOS ŽINIOS

Išpildė savo prižadėjimą

Keturių vaikų motina nušovusi savo konkurentę.

"Aš užmušiu tą moterišką laimingiausiam Jūsų gyvenimo momente, Džio," pareiškusi savo vyrui Mrs. Minnie Bernatowicz daugiau kaip metai laiko atgal, kai jos vyras neatsisakęs nieko bendra neturėti su Mrs. Anna Andraski, kuri buvusi jo žmona, nei savo vyro bei keturių vaikų. Tai Joseph tik savo pečius pakratęs ir jai priminęs, kad ji galinti jį pamainyti ant jo mylimosios vyro, jei ji to norinti.

Mrs. Bernatowicz išpildė savo prižadėjimą. Pereitą šeštadienį, biskutį po aštuonių ryto, prie 28 ir Halsted gatvių ji nušovusi Mrs. Andraski lipant į gatvę.

Pirmą šovimo Mrs. Bernatowicz pasakius: "Tu vagilka, namų ardytoja. Tu niekšč. Tu pavogei mano vyrą ir aš —"

Tatai pasakiusi ji šovė į ją.

Džiaugėsi tatai padarius.

Nešant mirštančią moteriškę į ambulaną ji policistams pareiškusi: "Aš džiaugiuosi tatai padarius. Jos mirtis reiškia pabaigą mano kančioms." Kiek vėliau urėdininko (coroner's) jūrą patraukė į jį grand jury už žmogžudystę. Tačiau pereitą šeštadienį vakarą kauntės kabinėje ji vis tik pareiškusi: "Tos moteriškos mirtis reiškia man palaimą."

Tuojaus po tai tragedijai nuvežta Deering gatvės policijos nuovadon jį pasakojo taip: "Mano vyras sutiko Mrs. Andraski du metai atgal savo sesers, Mrs. Ewa Meichsk, namuose, 31 ir Morgan gat. Nuo to laiko jis pradėjo ją vedžiotis ir įvairius daiktus jai pirkė."

Radus konkurentę savo namuose.

Apie metai laiko atgal, pasak jos, jos vyras susibares su kai kuriais unijistais ir tapęs sumuštas. Tris dienas vėliau, po aplankymo savo motinos, ji sugrįžusi namo ir radusi tą moteriškę su jos vyrų begyvenant. Gi kai ji pasakiusi savo vyrui, kad jis tą moteriškę apleistų arba jį ją nušausiant, tai jis iš to tik nusijuokęs.

"Devyni mėnesiai atgal," tęsė Mrs. Bernatowicz, "aš išėjau gyventi prie savo motinos, 3332 Fisk gat. Mano vyras pasakęs, 'klausyk, Minnie, Jūs žinote, kad aš negaliu išsivadėti Onos. Kodel Jūs neinat ir negyvenat su jos vyrų. Kas link manęs, tai viskas būtų all right.'"

Mrs. Bernatowicz nesenai sužinojus, kaip ji pasisakiusi

nuovados stoty, kad jos vyras su ta moteriške nusitarę turėti pereitą šeštadienį vakarą "good time." Ji atsiminusi savo pasižadėjimą nušauti Oną "laimingiausiam momente" Džio gyvenime. Ir ji pasisakiusi savo vyro revolverį.

Sunus bandęs atimti iš jos revolverį.

Mrs. Bernatowicz, su savo 19 metų amžiaus sunumi, atėjusi prie 28 ir Halsted gatvių laukti Mrs. Andraski, važiuojant jai į darbą, Charles Clark Shoe Manufacturing kompaniją, Congress ir Loomis gatvių. John, nujausdamas savo motinos žygius, bandęs atimti iš jos revolverį. Bet Mrs. Bernatowicz pastumusi jį šalin ir šovusi į moteriškę, einant jai į gatvę. Mrs. Andraski dar pasiviravusi keltą pėdų ir pagalios kritusi. Ji pasimirė važiuojant į People's ligoninę.

Bernatowicz, 42 m. amžiaus, Brotherhood of Railway Carman of America organizatoriaus, areštuotas jo paties namuose, 9302 S. Park ave.

"Viskas ką aš turiu pasakyti," sakė jis policijai, "tai, kad mano žmonos motina buvo viso to priežastimi. Mano sargysiai su ta moteriške buvo tik draugiški. Ji buvo mano tėvo tarnaitė Lenkijoje ir atvyko į šią šalį apie dvidešimt penki metai atgal."

Ir sunus grąšinęs, sakė jis.

Bernatowicz taipgi priminęs, kad jo sunus, John, grąšinęs jo gyvasčiai keltą kartą.

Andraski prisipažinęs policijai, kad Mrs. Bernatowicz dažnai jam telefonu pranešdavo, kad jo žmona vaišinanti jos vyrą.

"Bet mano žmona visuomet tatai užginčydavo. Pagalios Mrs. Bernatowicz pasakė man, kad jei aš nieko nedarysiu, tai ji pasiims tą dalyką iš savo rankas. Aš pasakiau jai 'daryk ką tik sveika nori. Aš nieko negaliu daryti'."

Nuždytos moteriškos kaimynai pasakoję policijai, kad ji, Mrs. Andraski, kuri gyveno 2807 S. Union gat., buvus darbiš ir mokanti taupyti moteris.

Akla Psycoterapist'ė duos pamokas

Dr. M. Lipinska, paskilbusi lenkė psycoterapist'ė, pereitą šeštadienį atvažiuojo Chicago duoti pamokų bei paskaitų apie psycoterapiją. Eilę tokių pamokų bei paskaitų ji yra davusi važinėdama po Europą. Ji yra akla, bet gali vaikščioti viena begelbininko.

Žymi dovana Chicagos Universitetui

Chicagos Universiteto Rawson Memorial laboratorijos fondui Mrs. Norman Bridge, Rūšis eMedicinos Kolegijos prezidento emeritus žmona, pasakydama šimtą tukstančių dolerių. F. W. Parker taipgi pasakydęs 1,000 dolerių.

Irgi supratimas savas pas sava

Ponia Krokoniene turi "ice-kriming" prie Mildos teatro. Į tą "ice-kriming" buvo galima įeiti iš Mildos Teatro pro šonines teatro duris, pro kurias artistai dažnai užeidavę šaltos košės užkasti. Tas, matomai, Mildos Teatro Bendrovės vedėjams nepatiko. Jie dabar tas duris užkalė.

Gimimai:

Chicagos Sveikatos Departamente įregistruota gimė:

Daniel Saltis, 4924 S. Secley, birželio 4.

Frank Sumaitis, 3628 S. Union ave., birž. 11.

Walter Granauskas, 3254 S. Morgan, birželio 15.

Jas. Kabučinskas, 1829 Iowa st., birž. 18.

Arthur Lapinskis, 3236 S. Leavitt, birž. 24.

Lietuvių Rateliuose

Naujųjų darbininkų basket piknikas

Rodos, kad tai dar pirmu sykii Naujųjų gyvavimo istorijoje visi dirbantys prie Naujųjų darbininkai suruošė sau draugišką išvažiavimą, basket pikniką. Tai buvo pereitą šeštadienį, liepos 7 dieną, Indianos valstijos smiltinuosė prie ežero. Darbininkų, jų šeimynų ir keltą artimų Naujųjų draugų susidarė arti septyniadesimt asmenų. Be to, buvo parupinta dešimtis automobilių. Kiekvienas automobilis buvo papuoštas su dideliu parašu: "Naujienuos". Visi drauge nuo Naujųjų ofiso važiuojo į paskirtą vietą.

Naujųjų administracija parupino skanių užkandžių. Nuvažiuojant į vietą tuos užkandžius reikėjo nešti užsivertus ant pečių apie pusantros mylios iki ežero. Nešimas buvo nelengvas, nes reikėjo lipti per kalnus ir eiti per smiltinius, dažnai įklimpant į smiltis net iki kelių. Bet tai vis buvo "fun". Visi eidami šnekučiavo ir juokėsi iš vieno kito. Iki nuėjo prie ežero kranto dauguma turėjo nesikį braukti prakaitą nuo kaktos.

Nuėjus prie ežero kranto ir biskutį pasileidus visi iškliodo po krumus ir apsirėngę maučėsi rūbais tuojaus suteškė į ežerą. Visi maudėsi ir taškėsi, nes vanduo buvo labai šiltas.

Po to buvo užkandžiai, gi po užkandžių visokie žaidimai ir dainos. Ir taip viskas tęsėsi iki dvylikai nakties. Paskui susiėmė visas savo manatkas visi grįžo prie automobilių ir laimingai parvažiuojo Chicago.

Po gražiausio išvažiavimo visi Naujųjų darbininkai vėl stojo prie savo darbo su didesne energija ir didesniu draugiškumu.

—Vienas visų.

Paskelbtas Beethoveno Konservatorijos mokytojų sąrašas

Mokytojų skaičiune randasi naujas lietuvių muzikas S. Petrulis.

Beethoveno Muzikos Konservatorija, kurią veda žinomas chiegičiams muzikas, kompozitorius ir pianistas A. S. Pocius, šiomis dienomis paskelbė mokytojų sąrašą sekamam sezonui.

Žingeidu yra surasti konservatorijos mokytojų skaičiune S. S. Petruli, kurs iki šiol niekur viešai nesirodė kaip muzikas, bet draugų būrelyje buvo žinomas, kaip muzikos nepaprastas mylėtojas. A. Pocius mokykloje S. Petrulis išguldinčias muzikos teoriją ir harmoniją.

Paskelbtasai konservatorijos mokytojų sąstatas yra sekamas:

S. S. Petrulis, mokytojas teorijos ir harmonijos.

Ona Pocienė, mokytoja dainavimo.

A. S. Pocius, mokytojas piano ir kompozicijos.

Ponia Louis Victor Saar, mokytoja piano.

Helena Frazer, mokytoja smuiko ir balso.

W. Harold Simons, mokytojas smuiko.

D. E. Cook, mokytojas dainavimo.

B. Lauraitis, mokytojas piano.

C. A. Gaubis, mokytojas piano.

Karl Ettinger

Adomas ir Ieva

Lupas paputęs sėdėjo Ieva Rojuje po palmės medžių. Ji buvo jau sukakus amžiaus visą vieną dieną, o dar tik pirmą kartą lupos putė. Mat, tas Adomas elgiasi su ja visai skandalingai.

—Man, girdi, — regis vieno šonkaulio truksta!

Ieva buvo baisiai užsigavus.

—Ve, sėdžiu šale jo, laukiu, kad jis man bent vieną meilų žodį pasakytų, o tas barbaras tik savo šonkaulius skaito! Visi jie toki! Nors aš tik tą vieną nežinau, bet ištikio jį visi toki, tie vyrai!

Supykus Ieva atsistojo ir nuėjo šalin, palikus Adomą vieną.

Po palmės medžių norėjo jį bent gerai išsiverkti. Bet čia atšliaužė Žaltys ir ėmė jį į ausį kuždėti:

—Ieva, tu žemės dukra, ne-
verk! Aš tau pasakysiu, kaip reik apskut vyrams galvą, kad jie del tavęs iš proto eitų.

—Ak, tai puiku būtų! — atsiduso Ieva, ir bematant jos ašaros nudžiuvo. — Gal akis jam išdraskyt?

—Ne, visai ne, — šnybzdėjo Žaltys. — Buk su juo pasiputęs.

—Pasiputęs? Tai puiku, bet kaip tatai padaryt? Sakyk, kaip reikia but pasiputusiai?

—Nesikalbėk su juo nė žodžio! — O, tas tai sunku. Nesikalbėti! Ar tu manai, kad moteriškė gali išlaikyti nesikalbėjus?

—Bet juk tai ne amžinai! O paskui tu sutrauksi snukutį...

—O ar aš neatrodysiu biau-
ri, taip padarius?

—Anaipol, tas tau dar labiau pritiks.

—Pritiks? Ką tas reiškia?

Dar tokio žodžio aš nėsu girdėjus.

—Kad tu mane vis pertari, Ieva! Taip nereikia klaryt.

Taigi klausyk. Tu surauksi snukutį, o kai jis tave kalbina, tu atsuksi jam nugarą; jei jis norės tave bučiuoti, stumk jį šalin!

Ieva tuojaus ėmė daryt repeticijas: kaip pasipusti, kaip snukutį suraukti. Ir jai nereikėjo daug laiko išmokti, — tokiems dalykams ji turėjo tiesiai įgimto talento.

Tuo tarpu Adomas gulėjo antrame Rojaus gale po žydinčiu krumu ir nervingai skabė lapus.

—Kas jai daros? — godojo jis. — Aš jai juk regis nieko nepadariau. (Tai nuostabiau-
sias žvėriukas, kokį aš iki šiol esu Rojui susitikęs. Tiesą sakant reikėtų jį imti ir mesti upėn. Dievaž, taip ir padarysiu!

Šaipėsi patenkintas ir žaidė nusiskintų lapu. Tuo tarpu vėl mąstė:

—Ne, taip aš vis tik nepadarysiu! Galėtų dar sušlapti. Ji turi tokią švelnią odą!.. O, kokia balta, kokia graži ta jos oda!.. Tik ko ji tokia akyplyša... Mesiu ją upėn, ir tiek!.. Ne, geriau nemesis!.. O gal ištikrųjų mest?..

Adomas jautėsi labai nelaimingas. Ligi Ieva nebuvo suvertta, jis visada žinojo ko norįs. Bet po to kai jo šonkaulius iškrito...

—O gal geriau nueiti ir tarti jai gerą žodį?.. Ne, jokių būdų! Žinoma, tas jai labai patiktų... Ne, Adomai, bukvyras! Ji turi pas mane ateiti! Ne kitaip!.. Bet jei ji neateis?.. Ji tokia atkakli!.. Ak ne, ji vis tiek ateis! Tai yra, aš labai abejoju, kad ji ateitų... Bet visviena! Ne aš buisiu, jei aš pirmas tokį žingsnį padarysiu!

Ir tokį griestą, kai kirviu kirštą, nusisprendimą padaręs Adomas atsikėlė ir nuėjo į šonkaulio Ievos. Rado ją po palmės medžių besivoliojancį.

—Dagi jei bučiau ant tų pėdų išvytas iš Rojaus, — tarė pats sau Adomas, — aš jos nekabinsiu!..

Ir švelniai ėmė kuždėti: Ieva atsuko jam nugarą.

—Ieva... Ievute! Tu girdi mane?.. Ievute!..

—Ievute, tai aš čia, tavo Adomas... Girdi, tavo Adomas... Čia pas tave atėjo — tavo vyras, Adomėlis!..

Ieva giliai, sielvartingai atsiduso. Taip, kaip Žaltys kad buvo ją pamokinęs. Bet tuo pačiu kartu ji įsikniupė veidu į žolę, stengdamas paslėpti savo juoką.

Nusigandęs Adomas prisilenkė prie jos.

—Ar tau kas skauda, Ievute?

—klausė jos. — Ak, Viešpatie, dar tik nesenai vienas ragano-sis buvo gavęs slogas! O čia po palmę vėjas taip traukia!.. Tark gi man žodį — nors vieną žodelį, aniuolėli tu mano!..

Kai Ieva pamatė Adomą net drebantį iš susirupinimo, jai pagailo jo. Ji buvo dar pirmutinė moteriškė, tai negalėjo but tokios kietos širdies. Jos dukros šandie geriau tatai moka.

—Aš esu sveikut sveika, Adomai, nesirupink!.. Tik, meldžiamas, palik mane vieną!

—Ne, nepaliksiu, kol tu man vėl nebusi gera!

—Juk aš esu tau gera. Bet dabar atstok nuo manęs!

—Tai pabučiuk mane, kad neplyksti — pabučiuk, Ievute!

—Ne, ne dabar. Gal but rytoj. Dabar man galvą skauda.

—Aš pabučiuosiu, ir nebe-skaudės!

—Ne, neliesk manęs!

Ji pašoko ir norėjo eiti šalin. Adomui atėjo į galvą mintis.

—Klausai, jei nenori manęs taip pabučiuoti, duok man buč-
kį iš tolo!

Ieva pakirto susidomėjus. Bučkis iš tolo? Tai negirdėta naujanybė, o naujanybės moteris visados sužavi.

—Bučkį iš tolo? Kas tai galėtų but?

—Visai paprastas dalykas, širdele. Ve, šitą susuktą lapą aš įsidesiu į burną, o tu savo luptėmis bučiuok antrą lapo galą!

O kad Ieva, nežiurint visos žalčio klastos, begalo mylėjo savo kvailąjį Adomą, ji ėmė taip karštai bučiuoti lapo galą, kad tas net užsidegė.

Iš Adomo burnos vertėsi kvap-sningi dumai.

—O, koks gardus dumas! — gerėjos jis ir ėmė papsėti susuk-tajį lapą.

—Duok ir man patraukti! — panudavo Ieva. Bet jai dupai ne-patiko, mat ji buvo dar visai nemoderni moteriškė.

Mūsų gerasis protėvis Adomas bet gi taip labai pamėgo smilks-tančią žolę, kad nuo to laiko jis kas diena penkis šešis tokius la-pus susisukęs supapsėdavo.

O Žaltys — tas iš apmaudo net vodegon sau įsikando. Vel-tui buvo jo darbas išmokinti Ie-vą pusitį ir snukutį raukyti, kad tuo Adomą iš proto varius. Nes po to, kai tik Ieva imdavo pusitį, Adomas užsidegdavo susuk-tą lapą, leisdavo dumus ir šyp-sodavos.

Išmintingesnieji Adomai taip ir po šiai dienai tebedaro. Vertė A. L.

Pinigai

Bridgeporto

LIETUVA

per
NAUJIENAS

3210 So. Halsted St.,
Tel. Boulevard 9663.

Jūsų buvęs senas Prietelis Patarėjas

H. LEIBOWITZ

Sugrįžo iš New Yorko
Valandos nuo 10 ryto iki 8 val.
vakare kasdien.

**1152 Roosevelt Road
CHICAGO, ILL.**

Valo, prosina vyrų ir moterų
drabužius.

DR. VAITUSH, O. D.

Lietavių akių specialistas

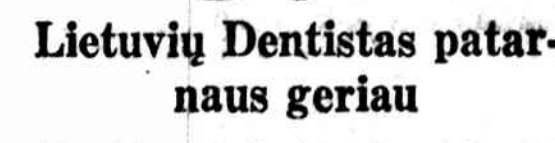
Palengvins akių įtempimą, kuris
est, priežastimi galvos skaudėjimą,
svaigimą, akių aptemimą, nervu-
mo, skaudamą akių karštį, astinio
kreivas akis, nuima kataraktą, atsta-
so trumparegystę ir toliaregystę. Pri-
renka teisingai akinus. Visuose at-
sitikimuose egzaminavimas daromas
su elektra parodancia mažiausias
klaidas. Specialė atyda atkreipiamas
i mokyklos vaikus.
Val.: 10 iki 8 v. Ned. 10 iki 1 p. p.
1545 West 47th St.
Phone Boulevard 7689

**Lietuvių Dentistas patar-
naus geriau**

Traukimas dantų be skausmo.
Bridge geriausio aukso. Su mūsų
pleitrom galima valgyti kiekiausiai ma-
stą. Garantuojame visą savo darbą, ir
žemas mūsų kainas. Sergėkite savo
dantis, kad nekenktų jūsų sveikatai.

1545 West 47th Street,
Netoli Ashland Ave.

**Gal jums reikalingi
akiniai**

Jei paprasto lakraščio negalite
skaityti su viena akia kuomet lai-
kote 12 colių atstų nuo akių.
Jei skaitant išrodo, kad raudas su-
siliauja į dešinę, arba rodo dvi-
gubos.

Jei nuolatini skaitymais knygų ir
šlaip arti prie akių darbas paga-
mina galvos skaudėjimą.
Jei saulės šviesa išrodo perdaug
stipri, gamina migrėjimą žiūrėj-
mo, asarų bėgimą ir galvos skau-
dėjimą.

Jei jūsų blakstienai nuolat yra pa-
raudonavę ir akis raudonos.
Jei nors mažiausias bijojimas dide-
snės šviesos pagamina mirk-
ėjimą.

JOHN J. SMETANA
AKINIŲ SPECIALISTAS
1801 So. Ashland Ave.
Kampas 18 gatvės

Ant trečio aukšto virš Platto ap-
hekos, kambariai 14, 15, 16 ir 17.
Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakaro.
Septintadienis 9 r. iki 12 dienos.

Dr. Anelė Kaushillas D. C.

CHIROPRACTOR
Gydat be operacijų ir be gydomo-
visokias staigas ir kronikas ligas:
nervų, reumatizmą, paralyžiū, naktinį
susilapinimą, dusulį ir visas kitas li-
gas: vyrų, moterų ir vaikų. Pate-
rimai dykai.

2159 W. 21 St. kampas Leavitt St.
Telefonas Roosevelt 8185
Valandos: 8 val. iki 9 p. m. Nedėlio
9 iki 12 n. m.

Rezidencijos Tel. Brunswick 4887
Dr. C. Yucius D. C. Ph. G.
CHIROPRACTIC GYDYTOJAS

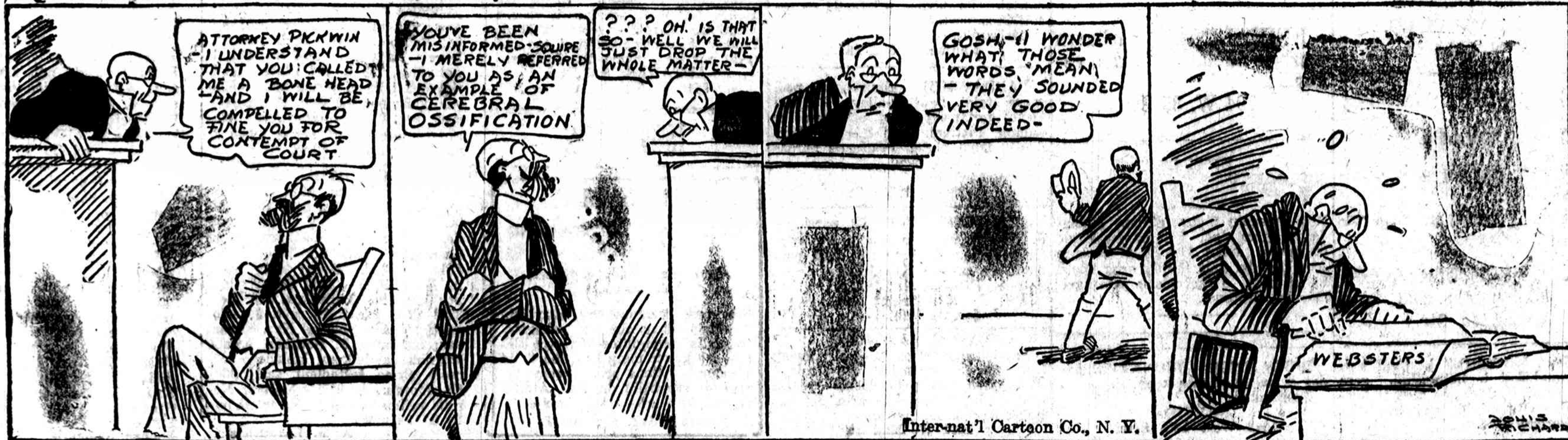
Be gydymo, be operacijos
Val. 9-1; 5-8 P. M.
Šventadi. 9-12

1579 Milwaukee Ave.
Kamp Robey ir North Ave.

**GARSINKITIES
NAUJIENOSE**

SQUIRE, EDGE GATE — The Attorney Put One Across and Over the Squire's Head

BY LOUIS RICHARD

Inter-nat'l Cartoon Co., N. Y.

Pranešimai

Kas, ką, kur, kaip ir kada rengia, veikia ar kviečia.

Taupykite pinigų. Spulka geriausiai tam tinka, nes saugos ir daugelio pinigų duoda negu kiti taupymo būdai. Kas serdija esti Naujienų Spulka mitynė, o pinigų sumokėti galima kas dien Naujienų ofise, 1739 So. Halsted St. Kviečiami nauji nariai prisidėti.

Sekretorius V. Mišeika.

SIUOMI PRANEŠAME visoms Melrose Parko draugystės klubo Lietuvių Amerikos Užkūjų Klubas 13 d. 1923 Pasakinių darbe, ant 5-th ave. Maywood Todel mėsinių kitų draugijų tą dieną nerengti.

—Komitetas.

D-tės Palaimintos Lietuvos nariams. Susirgę nariai yra meldžiami tuojau užsimačius pas finansų rašt. D. Danta, 2655 N. Sayre Ave., Chicago, Ill. Taipgi pasveikinti nariai nepiravio laukiti susirinkimo, bet tuojau atsimačius virš minėtų antrą. Nepildantis šio patvarkymo bus baudžiamas pagal draugystės nutarimą. Ig. Žilinskis, Rašt., 2351 Custer St.

A. C. W. of A. lenkų lokalas 38 liepos 15 d. National Grove darbe rengia pikniką. Nuo Cicero Ave. ir 22-os gatvės eis omnibusai, kurie vežs žmones į pikniką. Tikėtai galima gauti dirbtuvėse ir "Naujienose", 1739 S. Halsted St.

Mes manome, kad lietuviai darbininkai atvyks į mūsų pikniką, nežuorint to fakto, kad tarp lenkiškųjų ir lietuviškųjų nacionalistų eina kova. Gi visų tautų darbininkų reikalai yra vieningi ir jiems reikia draugiškos ryšių palaikyti.

—Stanislaw Kolczak, sekr.

Chicago Lietuvių Tarybos reguliari mėnesinė posėdis bus Mėdos svet. antradienį, liepos 10 d. 7:30 val. vak. Bus išduoti komisijų raportai galutinai užtvirtinti ir svarstomi nauji reikalai paliečiantys vietos reikalus. —Meldžiama nesivėluoti.

—Valdyba.

N. S. Pittsburgh, Pa. — S. L. D. pusmetinis susirinkimas bus laikomas liepos 15 d. pradžia 12:30 po pietų, savame name, 818 Belmont St., N. S. Pittsburgh, Pa. Visi S. L. D. nariai gyvenantys Pittsburghe ir Pittsburgho apylinkėse melonėkai susirinkti sekanti susirinkimui, nes yra labai daug svarbių reikalų aptarti, o labiausia kas link padidinimo namo.

—D. Kvietaus rašt.

Jaunų Lietuvių Amerikos Tautiškas Klubas rengia draugišką šventę, įvyks miškus prie šios Tautiško Kapinių, Liepos 22 d. Gerbiami klubiečiai ir iš šalies draugai meldžiami dalyvauti. Bus muzikos, dainų, žaisimų ir t. t.

—Kviečia širdingai Klubas.

Cicero Lietuvių Kooperacijos Valgomų Daktų Bendrovės visuotinis šėrininkų pusmetinis susirinkimas įvyks penktadienį, liepos 13 d. 7:30 val. vak. Liudybės svetainėje, 14 St., ir 49 Ct. Visi šėrininkai malonėkai laiku susirinkti, nes yra daug svarbių dalykų svarstymui, — mat bendrovė rengia draugišką šventę, įvyks Jefferson miškus liepos 15 d.

—Nut. Raštinnikas.

Liet. Kriaučių Klubas Sav. Paš. susirinkimas įvyks, penktadienį, liepos 9 d., Liudybės svet., 1822 Wabansia Ave. Visi nariai prašomi atsilankyti.

—Rašt. K. Rugis.

LSS. 4-tos Kuopos narių susirinkimas bus laikomas trečiadienį, liepos 11 d., 8 val. vak., Raymond Chapel salėje 816 W. 31st st. (pusė bloko nuo Halsted). Svarbių reikalų aptarimui kviečiami butiniai visi nariai punktualiai atvykti.

—Sekretorius.

NAUJIENŲ Pinigų Siuntimo Skyrius atdaras kasdien nuo 8 v. ryto iki 8 v. vakare. Nedėdieniais nuo 10 v. ryto iki 2 val. po piet.

ASMENU JIEŠKOJIMAI

PAJIESKAU savo sesers Magdaleonos Matulevičiūtės — Mičiulienės; paėina Gražiųjų parapijos, Kalvarijos apskr. Pirmiausia gyvena Pensilvanijos valstijoje. Turiu svarbių reikalų. Ji pati ar kas žino atsiųskite.

JONAS MATULEVIČIUS, Chicago, Ill.

PAJIESKAU Mary Merceliuniukės, pusserės Onos Petraičiukės, pusbrolio Jono Gataveiko, tetos Onos Eruševičienės, dėdės Antano Petraičio. Gyveno Seranton, Pa. Jie patys ar kas žino atsiųskite.

MARY MERCELIUNIUKĖ, 4608 S. Wood St., Chicago

APSIVEDIMAI.

PAJIESKAU apsigėdinti merginos ar našlės be vaikų nuo 30 metų iki 40 metų senumo. Aš esu 42 metų senumo vaikinas. Atsiųskite laišku. Kiekvienai duosiu atsakymą.

3210 So. Halsted St. No. 39

PAJIESKAU apsigėdinti merginos, našlės arba senos moters nuo 30 metų iki 40 metų. Aš esu našlys su 3 vaikais. Atsiųskite laišku. PETRAS MACIOKAS, 1436 So. Sangamon St., Chicago, Ill.

RASTA-PAMSETA

Kas pametė moterišką parmonetą su pinigais ant šv. Kazimiero kapinių, Decoration Day. Atsiųskite.

A. RAPINSKAS, 4315 So. Hermitage Av., 2 lubos front

ISRENDAVOJIMUI

ANT RENDOS krautuvė, randa pigi, naujas namas. Vietą gėra del visokių biznių. Kreipkitės pas savininką ant 2 lubų.

Phone Yards 6894

3990 Archer Ave.

JIESKO KAMBARIŲ

REIKALINGAS kambarys del vieno vaikinų, prie blaivų žmonių, kad kartais ir valgi galėtų pasaisyti. Tarp 14 — 21 gat. netoli nuo Halsted Street.

Praneškite J. R. Chicago. 768 W. Congress St.,

VAIKINAS Jiesko kambario prie blaivų žmonių su valgiu, netoli karų linijų, bile miesto daly—kad nebūtų toliau kaip 45 min. važinavimo į Western Electric Co.

Praneškite: 1739 So. Halsted St., Chicago. Box No

SIULYMAI KAMBARIŲ

Ruimas vienam vyrui rendai. Švariai užlaikomas; elektra, maudinyčios. Kreipkitės: 3 lubos frontas. 3338 Emerald Ave.

IVAIRŲ SKELBIMAI

STOGDENGTYSTĖ

Trijų stogų prakiurimas užtaisomas ir garantuojamas už \$4. Automobilų trokų patarnavimas Chicagoje ir apylinkėse. Įstaiga 34 metų senumo. Didžiausia ir geriausia stogų dengimo įstaiga Chicagoje. Tik patyrę unijos darbininkai sandorai.

J. J. DUNNE ROOFING CO., 3411-13 Ogden Ave., Phone Lawndale 0114.

ELECTRISKOS SKALBIMUI mašinos. Visų išdirbysčių. Visų kainų. Visų barenų.

ELECTRIC APPLIANCE EXCHANGE INC., 1893 Milwaukee Ave., Room 407-8, 144 So. Wabash Ave., Phone Randolph 4209

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ ir MOTERŲ

Reikia —

VYRŲ. Karpentierių į dirbtuvę, 65 iki 75c į val. Peckurių pagelbininkų, 55c į val. Drill press, 60c į val. Vyrų prie elevatorių, \$25 į savaitę. Inžinierių, \$40 iki \$45 į savaitę. Elektrikų, 75c į val. Peckurių, 60 iki 70c į val. Janitorų, \$25 iki \$27.50 į savaitę. Darbininkų, 50c į val. Aliejojų, 55c į val. Punch press darbininkų, 55c į val. Garo pridubotojų, 67c į val. Sargų, \$27.50 į savaitę.

MOTERŲ. Inžin. plovėjų, \$18 į savaitę. Moteris į kafeteriją, \$15 į savaitę ir valgis. Janitorų, naktimis, trumpose valandose, \$62 į mėnesį.

SOUTH PARK EMPLOYMENT BUREAU, 4193 So. Halsted St.

REIKIA DARBININKŲ

MOTERŲ

REIKIA merginų abelman namų darbiui. Virti nereikia.

PAUL PRICE, 5726 S. Michigan Ave. Tel. Wentworth 7157

MOTERŲ COAR DIRBEJŲ

Patyrusių, į bresinę fandre. Vėsi darbo vieta skyrium nuo fandrės. Gera mokestis. 49½ valandos savaitėje.

Atsiekite pasirengusios darban.

SLOAN VALVE CO.

4300 W. Lake St.

Reikia —

PERUKŲ išdirbėjų.

Reikia 2 moterų prie dirbimo perukų.

Atsiekite į samdomo departamentą.

SEARS' ROEBUCK & CO. Homan Ave. and Arthington Str.

REIKIA MOTERIES, kuri gali kalbėti angliškai ir lietuviškai, gera proga atleisti. Mokama alga ir nušimčiai. Pasiimtykit su Mr. Debs,

6245 Normal Blvd.

REIKIA DARBININKŲ

MOTERŲ

MERGINŲ

jei jūs žingėdaujate

nuolatinį darbą mes turime del jūsų vietą

Mes mokinsime jus ir mokėsime laike jūsų mokimosi

Assemblinio Inspektinimo Nitavojimo

Prie lengvų mašinų darbo

Darbas dienomis arba naktimis

Western Electric Co., Inc., 48th (Cicero) Ave. & 24 St.

REIKALINGA jauna mergaitė ar sena moteris prie padabojimo kudikio. Gera alga ir geros darbo sąlygos. Kreipkitės į salioną. 3200 S. Halsted St

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ

VYRŲ PRIE KARŲ, patyrusių, riveterių ir buckerių, prie naujų karų. Nėra darbininkų nesusipratimų. AMERICAN CAR & FOUNDRY COMPANY, 2310 S. Paulina St.

REIKIA —

VYRŲ

STAKO VYRŲ

KUTERIŲ

IR DARBININKŲ

ir mūsų merchandise ir shipping departamentus. Turi mokėti kalbėti angliškai. Gera alga. Malonios darbo aplinkybės. Atsiekite pasirengę darban.

SEARS ROEBUCK and CO Homan Ave. and Arthington Street

REIKALINGAS atsakantis bučeris, kuris galėtų dirbti Amerikony apyventoj kolonijoje. Turi kalbėti angliškai ir lenkiškai. Ir būti patyręs kaip pirma rankis bučeris. Gėram darbininkų gera alga. Atsiųskite greit.

BUSY BEE MARKET, 219 E. 115th St. Pullman 4306

DARBININKŲ į shipping rūmai, pagelbininkų ir rakandų malvotojų.

Atsiekite: ALBERT PICK & CO., 1200 W. 35th St.

REIKALINGAS barberys Darbas nuolatinis, arba vakarais.

704 W. 35 St.

MURININKŲ

Prie presuoto plytų darbo. Nuolat darbas, gera alga. Prie naujos Fordo dirbtuvės. 11611 112 St. ir Torense Ave. Karų liko linijos, arba Shore linija. Dykai busai patarnavimas iki dirbtuvė.

Atsiekite: 623 W. 120th St.

PUSDYKIAI BUČERNĖ parsiduoda išsimaisto ant namo, lota arba automobilio. Bučernė turi būti parduota šia savaitę. Kreipkitės.

FRANK G. LUCAS, 4116 Archer Ave. Lafayette 5107

EXTRA BARGENAS

Parsiduoda pirmos klasės bučernė ir grosernė. Daroma didelė biznis, diena apie \$100. Parduosiu pigiai arba mainysiu ant lota arba ant saliono. Kreipkitės greitai.

1901 W. 22nd St.

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ

REIKIA DARBININKŲ

NUOLAT DARBAS, GERA MOKESTIS.

ATSISIAUKITE.

Englander Spring Bed Co. 39th St & Lowe Ave.

3 bloka i rytus nuo Halsted.

Darbininkų, darbas dienomis ir naktimis (permainos). Geros darbo aplinkybės. Atsiųskite.

Joseph T. Ryerson & Son 16th & Rockwell Sts.

Durjs 3

AUTOMOBILIAI

JEI jūs norite turėti gerą karą, jūs negalite praleisti progos nematę šio naujo Columbia Six. Karas kuris duos jums gerą patarnavimą. Kaina \$985

Je norėsite išmokėjimais.

BRIDGEPORT AUTO SALES CO., 3207 So. Halsted St., Chicago, Ill.

EXTRA! Trokas pardavimui! Pardavimui trokas 2-ju tonų ir pusės, geriausias stovyje. Parsiduoda už gana prieinamą kainą, nes priežastis svarbi verčia mane greitai laiku parduoti. Pasiskubinkite ir pasinaudokite šia proga. Del informacijų kreipkitės: 3210 So. Halsted St., Box 38.

RAKANDAI

TURI BUT PARDUOTA TUOJAU

Vėliausias mados rakandai del 5 kambarių ir didelis dvigubų springų fonografas, su rekordais. Parduoti viską sykiu arba dalimis už didelį bargeną.

1922 S. Kedzie Ave., 1 floras

PARDAVIMUI

PARDAVIMUI aptieka, kuri

kaipo aptieka per 50 metų. Lietuvių ir Bohemų apylinkė.

Atsiekite: 534 W. 18th St.

PARSIDUODA 2 štorai, salionas ir Ice cream parlor. Turiu parduoti greitai.

Kreipkitės: 201 E. 116th St. Tel. Pullman 4110

PARDAVIMUI minkštų gėrimų parloras. Labai geroje vietoje. Lietuvių kolonijoje. Parduosiu pigiai.

Atsiekite: 8434 S. Wood St.

PARDAVIMUI, 6035 Karlov Ave., 2 flaty frame, 2 flatas be rakandų 5 kambariai, šiltu vandeniu šildomas, elektra, ir elektrinis pečius, lotas 60x125. Kaina \$5,000. Lengvais išmokėjimais, \$2000 pinigais. Savininkas serga ir turi parduoti.

Atsiekite: 6035 Karlov Ave.

PARDAVIMUI 2 aukštų

flatas, 2 frame florai, kaina \$4,000, randasi 3838 Normal Ave. Atsiekite

3106 Archer Ave.

40 akėrų pulkios žemės pardavimui arba išsimaisto ant namo arba gero lota. Farma gerai apgyventa, užsėta, su gyvulių ir puikiu sodu. Priežastis pardavimo — vyras sužeistas; moteris turi parduoti į savaitę — atsiekite prie dukters.

3417 Auburn Ave. 5:30 vakare

PARDAVIMUI namas, lotų šalyje. Namas geroje vietoje, ant tyro oro, 5 kambarių, Elektra, mandnys ir kiti parankumai. Gera proga pirkti lietuviškas pigiai namas; galima laikyti karvę — nes žolės ir šieno dovanai iki valiai.

9445 So. Union Ave.

Parduosiu arba mainysiu ant Chicago namo 40 akėrų žemės uke; triobos, budinkai, mašinos ir visas įtaisymas. Farma vartoja \$3500.00. Randasi Wisconsin valstijoje, tad mainysiu ant tokio namo. Atsiekite: ANTONAS SALELA, 6710 W. 65th St., Chicago.

MOKYKLOS

SPECIALIAI

VALENTINES DRESSMAKING COLLEGE

2407 West Madison Street, Tel. Seeley 1643

Siuvinimas, dezalinavimas, skrybėlių dirbimas — dienomis ir vakarais. Specialiai nuipigintos vakacijų klėmos del jaunų merginų nuo 8 iki 14 metų amžiaus prie dresų siuvimo ir skrybėlių dirbimo. Atsiekite, rašykite arba telefonuokite.

Sara Patek, pirmininkė.

PARDAVIMUI

PARDAVIMUI 2 grosernės minkštų gėrimų ir šiaip visokių daiktų. Gerai išdirptas biznis ir galima padaryti pinigų. Aš viena moteris likusi negaliu išlaikyti bizni.

4768 So. Honore St.

NAMAI-ZEME

PARDAVIMUI

Ant Bridgeporto: 2 pagyvenimai, po 5 ir 6 kambarius, murinis namas, įmokėti tikai \$200.00, likusius ant išmokėjimų.

Ant Bridgeporto: Bizniavas kampas, murinis namas su 3 štorais ir 3 pagyvenimu, įmokėti tikai \$4,000.00 likusius ant lengvų išlygų.

Ant Bridgeporto: 2 pagyvenimų, medinis namas, įmokėti tikai \$1,000, likusius ant lengvų išmokėjimų.

Marguerite Manor prie pat parko, 2 pagyvenimų murinis namas su vėliausiaisiais įtaisymais, su porciais, stimo šiluma, kaina \$14,500.00.

Didelis bargenas ant South Sides, 6 pagyvenimai, murinis namas 4 po 7 ir 2 po 6 kambarius, štimu šildomas, kaina tikai \$18,000.00, įmokėti \$5,000 likusius ant lengvų išlygų.

Didelis bargenas ant South Sides, 3 pagyvenimai, po 6, 5 ir 3 kambarius, murinis namas su štimu šildomas ir vėliausiaisiais įtaisymais. Kaina tikai \$11,500.00.

Pas mus visados galima gauti pirkti gėrus namus už labai žemą kainą visose dalyse Chicago, del platesnių žinių kreipkitės į mūsų ofisą. Seniausios ofisas ant Bridgeporto suvertas 1910 metuose ir darome bizni namų statymui, pardavimui ir pirkimui namų ir lotų visose dalise Chicago.

M. J. KIRAS REAL ESTATE IMPROVEMENT COMPANY, 3335 South Halsted St., Yards 6894

PARDAVIMUI namas ir bučernė, gera vieta. Parduosiu pigiai iš priežasties ligos.

Atsiekite: 4330 So. Wood St.

PARSIDUODA labai pigiai bizniavas murinis namas 2 aukštų, 3 metai kaip statytas, Halsted St. prie šios 33rd Place. Maudynės, skalbynės, elektr. aržuolo vidus įtaisytas, 85 pėdos cimentinis beizmentas.

K. DAGIS, 3813 So. Halsted St.

PARDAVIMUI 4 kambarių cottage, barnė del karvių ir vėlininkas. Randasi netoli Summit, Ill. 5127 So. Oak Park Ave., 3 bloka north nuo Archer Ave. Kaina \$1,500.

BARGENAS, 2 augštų murinis namas ir 2 lotai, prie So. Laflin St., netoli Garfield Blvd. Furnace, šildomas, 5 ir 6 kambarių, \$3,000 pinigais. 1614 W. 46 St. Pasimatykite su Stoka

PARDAVIMUI krautuvė ir 3 flaty. Murinis namas, garų šildoma, gera vieta salionu arba grosernei, krautuvė galima tuojau užimti. Renda \$3,000. Kaina \$16,800. Lotas 56x125.

J. SMITH, 1444 W. 74th St.

PARDAVIMUI, 6035 Karlov Ave., 2 flaty frame, 2 flatas be rakandų 5 kambariai, šiltu vandeniu šildomas, elektra, ir elektrinis pečius, lotas 60x125. Kaina \$5,000. Lengvais išmokėjimais, \$2000 pinigais. Savininkas serga ir turi parduoti.

Atsiekite: 6035 Karlov Ave.

PARDAVIMUI 2 aukštų

flatas, 2 frame florai, kaina \$4,000, randasi 3838 Normal Ave. Atsiekite

3106 Archer Ave.

40 akėrų pulkios žemės pardavimui arba išsimaisto